

Szerkesztőség

Arad, Acsor-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

★ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ★

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 1080 Lej
Fél évre 540 Lej
Negyed évre 270 Lej
Havonta 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Kapkodó törvényalkotás.

A lakók és háztulajdonosok mostanában izgatottan figyelték azokat a híradásokat, amelyek a lakbérleti törvényről kapcsolatosan jelentek meg a lapok hasábjain. Az izgalom és érdeklődés érthető, hiszen az ország minden lakosát közelről érinti ez a kérdés, mert a lakosság egyik része lakó, a másik meg háztulajdonos. Sok millió szem figyelt tehát az új lakbérleti törvényjavaslat megjelenését és amikor az nyilvánosságra került, sokmillió ember szörnyűködött el azon, hogy ez a javaslat is, mint a többi, csakugy nyüzög az elemi hibáktól. Nemcsak az ellenzék, nemcsak a törvényhozók, hanem minden laikus talált kifogásolni valót Stelian Popescu javaslatán, amely nemcsak hogy nem oldotta meg a lakásproblematikát, hanem még nagyobb zavart teremtett. Kezdetleges, hiányos, célját tévesztett volt ez a törvényjavaslat és ezt a miniszterek nagyrésze is elismerte. Csak a törvénytervező igazságügyi miniszter volt megelégedve a saját művével, amelynek minden egyes pontjához jöideig szigorúan ragaszkodott is.

A lakbérleti törvénytervezet azonban olyan csapnivalóan rossz volt, hogy még a mindenre helyeslőleg rabólintó liberális-párt is felzudult ellene. Mert hát a képviselő és szenátor urak is beletartoznak egyik vagy másik kategóriába: vagy lakók, vagy háztulajdonosok és így őket is egyénileg, sőt zsebileg érinti ez a kérdés. A minden oldalról felhangzó elégedetlenség nyomása alatt aztán a kormány végre is elhatározta, hogy az erélyesen megnyilvánuló kívánságok alapján valahogy módosítani fogja a lakbérleti törvényjavaslatot.

A javaslat módosításának részleteit most nem firtatjuk. Csupán azt akarjuk — nem tudni hányadszor — megállapítani, hogy a kormány műhelyéből ismét egy olyan törvényjavaslat került ki, amely nem állja ki a legprimívebb kritikát sem és csak arra jó, hogy a kormányzás tekintélyén súlyos csorbát ejtsen. A miniszterjumok szobatudósai a bürokratizmus poros receptjei alapján meglehetősen szűk látókörük határain belül készítik el azokat a tervezeteket, amelyek törvénynyé válna az ország eleven életét szabályoznák. Természetes tehát, hogy ilyen módon csak olyan javaslat születethetik meg, amely egyáltalán nem életrevaló.

Ilyenképen történik azután, hogy a már nyilvánosságra került törvényjavaslatot a közvélemény jogos felháborodással fogadja és maguk a viláredzett mamelukok, a kormány-párt képviselői is palotaforradalommal kénytelenek a kormányt arra kényszeríteni, hogy egyik napról a másikra módosítsa azt az alig egy-két nappal előbb nyilvánosságra került javaslatát, amely pedig állítólag annyi hivatalos fórum retortáján keresztülment. Ez történt a lakbérleti javaslattal is és most az ország lakossága teljesen tájékozatlanul, tanácsztalanul áll az elként előidézett khaosz előtt. Már maga az eredeti javaslat is elég zavaros volt, ki tudja, miféle szempontok fognak még érvényesülni a tervezet módosításánál. Rendet kell teremteni végre az ilyen törvényhozási bizonytalanságban. Csak olyan javaslat kerüljön a parlament plénuma elé, amely nem szorul utólagos toldás-foldásra, hanem a legszigorubb kritikát is kiállja és valóban az ország érdekeit szolgálja.

Maniu Gyula: Most kezdődik a nemzeti küzdelem. Iorga Miklós nagyfontosságú tanácskozási. — Ujból napirendre került Bratianu Vintila és Maniu Gyula találkozása.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) A Dimineata ma feltűnést keltő nyilatkozatot közöl Mihalache-tól, aki a lap munkatársának kijelentette, hogy a régenstanács már meggyőződött a politikai helyzet való állásáról és csak napok kérdése már, hogy a nemzeti-paraszt-párt uralomra kerül. Cáfolja Maniu- és Bratianu találkozását és annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a liberális kormány nem várja be eltávolítását, hanem önként lemond. A nép megelégedte, hogy mindig csak a rabszolgá szerepét játsza — mondotta Mihalache — és most már semmitől sem riad vissza, csakhogy akarátának érvényt szerezzen. Ami az alba-iuliai nagygyűlést illeti, a pártvezér kijelentette, hogy azon nemcsak Erdély és Bánát, de a regát is részt fog venni és április 22-ike Románia szabadság-ünnepé lesz. A lap hozzáfüzi, hogy hír szerint a nemzeti-paraszt-párt még akkor is megtartaná a gyűléshelyvári gyűlést, ha közben uralomra jutna.

Iorga Miklós tanácskozik.

A Curentul azt a hirt közli, hogy Bratianu Vintila kormányelnök tegnap este találkozott Iorga Miklóssal, akit arra kért, hogy a nemzeti-paraszt-pártnál érvényesítse befolyását olyan irányban, hogy az Alba-Iulia felé való tendálás ne fejlődjék tovább. A lap a hirt fentartással közli és megjegyzi, hogy azt nem is tartja teljes egészében valószínűnek. Iorga különben elhatározta, hogy ma megjelenik a kamara ülésén és napirend előtt ismertetni fogja külföldi impresszióit. Ez alkalommal körvonalazni fogja a kormánnyal és az ellenzékkel szembeni állásfoglalását. Ez azonban közben megváltozott, mert Bratianu Vintila miniszterelnök, aki a kultuszreform vitáján a szenátusban van elfoglalva, arra kérte Iorgát, hogy halassa el mára tervezett felszólalását a kamarában, mert arra azonnal válaszolni akar. Iorga hozzájárult a miniszterelnök kéréséhez, ezért ma nem is ment el a kamara ülésére. Iorga különben tegnap este hosszabb megbeszélést folytatott Mihalacheval.

Maniu szerint nemzeti küzdelem kezdődik.

Az Adeverul ismét foglalkozik Bratianu Vintila és Maniu találkozásával s kijelenti, hogy minden cáfolat ellenére, a találkozás megtörtént. A lap ezuttal a legkategorikusabban megcáfolja azt a hirt, hogy a találkozás Mária özvegy királyné óhajára történt. A királyné teljesen távol áll a politikai harcoktól és semmiféle módon nem avatkozik bele a pártok küzdelmeibe. Az intervenció egy másik személy részéről történt, aki előtt a miniszterelnök kifejtette azt a vágyát, hogy létre szeretné hozni Maniuvall a politikai kibékülést. Maniu két ízbeni intervenció után elfogadta a találkozást. A megbeszélés két óra hosszat tartott, amelyen mindkét államférfiu kifejtette álláspontját, anélkül, hogy megegyezésre tudtak volna jutni. Az Adeverul szerint a találkozón Maniu utolsó szavai ezek voltak: A liberális kormány elleni politikai harcot befejeztük, most megkezdődik a nemzeti küzdelem.

A Lupta is uból ir erről a találkozásról, amely Hiotu udvari miniszter lakásán történt meg. A lap foglalkozik azzal, hogyan értelmezik Budapesten az alba-iuliai gyűlést és rámutat arra, hogy a pártpolitikai ambícióknak ezuttal áldozatot kell hozni, hogy a Mussolini-féle intervjú után Alba-Iulia az összes pártok nemzeti demonstrációja lehessen, az örökre oszlatlan Románia zászlaja körül.

A metropolita lelki egységet hirdet.

A kamara mai ülésén Condrus kéri, hogy a román és cseh vasutak között tárgyalásokat kezdjenek a mármarosai forgalom rendezése végett, mert a jelenlegi megállapodás megbénítja Mármarosmegyét. — Straucher kéri Cernauti város közigazgatásának javítását. Ezután áttérnek a napirendre és elfogadják a brailai villamosművekre vonatkozó javaslatot. Dr. Fildermann interpellál az ország újjáépítési politikája tárgyában és beszél a valutapolitikáról, összehasonlítva az ország pénzforgalmát más államokéval. Szerinte az infláció a háború után keletkezett szükséglettel magyarázható, a valutaforgalom Magyarországot és Lengyelországot kivéve, mindenütt nagyobb, mint nálunk.

A szenátus tegnap délutáni ülésén Anghelescu közoktatásügyi miniszter benyújtotta a felsőbb oktatási törvény módosításáról szóló javaslatot, azután folytatták a kuituszreform vitáját. Suciú balázsfalvi metropolita szólal fel, aki hangsúlyozza, hogy a béke szavaira van szükség. Minden vallás célja felémelni az embert az Istenhez, lecsendesíteni szenvedélyeit és megtisztítani a bűnöktől. Apellál a nemzet egységére. Pimen moldvai metropolita deklarációt olvas fel, amely szintén a lelki egységre hivatkozik és kéri a görög katolikusokat, hogy álljanak el intranzigens magatartásuktól. Garboviceanu, a javaslat előadója, válaszol a vita során elhangzott kritikákra és sorra megcáfolja azokat.

Megindult a hajsza az aradi nagykereskedőcég betörője után.

A rendőrség nagy apparátussal keresi a Färber-üzlet rablóját.

(Arad, március 29.) Nagy megdöbbenést keltett Aradon az a fényes nappal történt vakmerő betörés, amelyről az Aradi Közlöny adott elsőnek hírt. Mint értesülünk, egy jól öltözött fiatalember álkulccsal kinyitotta Färber Lajos főtéren lévő nagykereskedésének redőnyét, behatolt az üzletbe és kifosztotta a kézipénztárt. Az aradi államrendőrség a betörés ügyében a legnagyobb apparátussal vezette be a nyomozást. Ma délelőtt kihallgatta azt az ujszentannai kereskedőt, aki szemtanúja volt annak, amikor a betörő az üzletből eltávozott. A kereskedő pontos személyleírását tudott adni az illetőről, aki barna felöltös, nyulánk, kis fekete bajszú fiatalember. Megmutatták a kereskedőnek a rendőrség fényképalbumát, ahol az ismert betörők fotografiái láthatók és a kereskedő az egyik fényképben a betörőt vélte felismerni. A vallomás alapján a nyomozás tovább folyik és a rendőrség reméli, hogy a tettes hamarosan kézrekerül.

Aradváros tanácsa indokolatlannak találja az ellene emelt vádakat.

Nagy érdeklődés előzi meg a pénteki tanácsülést. — Hogy hangzanak a vádak és mi a védekezés.

(Arad, március 29.) Hatalmas és feszült érdeklődés előzi meg a tanács holnap délelőtt 11 órára összehívott ülését, amelyen a tanács tagoknak Panait Petrescu a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács tagja által előterjesztett vádakra kell válaszolniok. A közigazgatási törvény 275-ik paragrafusa értelmében a tanács tagoknak nem kell okvetlenül személyesen megjelenniük az ülésen, hanem memorandumban is beadhatják védekezésüket és az aradi tanács tagjai eleinte ezt a módot akarták a védekezésre felhasználni. A délutáni órákban azonban megállapodtak abban, hogy megjelennek az ülésen és ott adják elő védekezésüket.

Illetékes intéző körök a következő módon világítják meg a három vádpontot: A permanens-bizottság kiutalta a tisztviselők részére az egymillió négyszázezer leit kitevő karácsonyi segélyt. Igaz, hogy miután a minisztérium megtagadta a jóváhagyást, a tisztviselők visszafizették a pénzt, azonban ez nem változtat a tényen. A múlt tanács felosztásának indokai között szerepel az, hogy Robu János dr. jogosulatlanul vett fel egy összeget. A volt polgármester mágnap visszafizette a felvett összeget, azonban ennek dacára azt is felvették a vádak közé. Ami a városnak a Victóriában elhelyezett 13 millió lej készpénzt illeti, a város vezetősége nem hajtotta végre a belügyminisztérium rendelkezését, amely kategorikusan felszólította a várost arra, hogy a pénzkészletét feltétlenül a pénzügyigazgatóságon helyezze el. A harmadik vádpont a Bitumen-társaság által elvégzett aszfaltozás ügye, amelyet a jóváhagyásig nem lett volna szabad elvégezni.

Nem szerepel a vádpontok között, azonban mégis vád tárgyát képezi a választási költségek ügye és az 1927. évi illetékemelés kérdése. A választási költségek kérdésében Tomescu vezérfelügyelő folytatott le annak idején vizsgálatot, amely alkalommal a tanács kifejtette, hogy ha a minisztérium hibáztatja ezeket a költségeket, akkor kifizetik maguk a tanács tagjai. Stefanescu belügyminiszteri vezérfelügyelő azért jött Aradra, hogy konstataálja, kifizették-e ezeket a költségeket. A város vezetősége ugyan újlag kijelentette készségét az összeg kifizetésére, ez azonban már elkészt volt, miután már nyomban az első vizsgálat után kellett volna kiegyenlíteni a költségeket. Az 1927. évi illetékkivételék sem történtek szabályszerűen. Az illetékek kivételése csak a szabályrendelet módosítása útján történhetett, ezt pedig a tanácsnak és a belügyminiszternek jóvá kellett volna hagyania. Ezek egyike sem történt meg.

A felsorolt vádakkal szemben a városi tanács és a permanens-bizottság védekezése a következő: A tisztviselők karácsonyi segélyét nem a tanács, hanem még az interimár-bizottság utalta ki és amikor a tanács átvette hivatalát, a pénzt már kiadták. A jelenlegi permanens-bizottság aztán intézkedett, hogy a tisztviselők visszafizessék a pénzt, tehát ezt a cselekedetet nem lehet a jelenlegi tanács rovására írni. A Bitumen-féle munkálatokat sem a tanács végezte, hanem a polgármester rendelte el, a város uccáinak karbantartása érdekében a saját felelősségére. Ezt a felelősséget most is fenntartja. Ami a magánintézetben elhelyezett városi pénzt illeti, itt a polgármester egy érdekes kulisszatitkot ismertet. Arról van ugyanis szó, hogy a belügyminisztérium bizalmas utasítására állt el attól, hogy kényszerítse a bankot arra, hogy a legrövidebb időn belül adja ki a pénzt és a nevezett bizalmas utasítás alapján, időt adott a banknak arra, hogy ezt a nagyszögű készpénzt kivonja a forgalmából.

A választási költségek ügyében a város vezetősége hangsúlyozza, hogy a közigazgatási törvény értelmében járt el. A közigazgatási törvény kimondja, hogy a szavazási lapokon kívül, minden más költséget a város fedez. A törvényhez nem készítettek végrehaj-

tási utasítást, amely részletezte volna azokat a költségeket, amelyeket a városnak kell fizetnie és így mindenki másképpen értelmezheti a törvény ezen szakaszát. A város vezetősége fenntartja azt, hogy amennyiben a minisztérium egyes költségeket kifogásol, visszatéríti, de ilyenértelmi rendelet nem érkezett le. Ez

„Gyulafehérvár a kisebbségek részére is történelem.”

Pop C. István érdekes nyilatkozata az Aradi Közlönynek. — A nemzeti-parasztpárt Alba-Iulia szívesen látja a kisebbségeket is.

(Arad, március 29.) Pop C. István volt miniszter, a nemzeti parasztpárt aradi tagozatának elnöke, ma visszaérkezett Timisoaráról (Temesvárról), ahol különböző ügyek elintézése végett egy fél napot töltött. Ma délután már a Dáciában ült az ősz pártvezér és várta megszokott társaságát, amikor mellé ültünk.

— Annyit mondhatok, — kezdte — hogy parlamenti kivonulásunk történelmi jelentőségű tény, tudatában vagyunk annak, hogy mit cselekszünk és mit fogunk ezután cselekedni. Előttünk ez az út állott csak. A nép nevében demonstrálunk és tiltakozunk. Egy új és egy régi világ választójánál állunk. A régi a liberális kormányzati rend, az új ut mi vagyunk. A régi ellenszenvessé vált, az újat mi képviseljük és a mi képviselőinkben a nép is akarja. Nemcsak papíron kívánjuk a demokráciát, hanem a gyakorlatban is. Nem a hatalomért küzdünk mi, hanem elveink diadalra jutásáért, amaz elvek diadaláért, amikért már tíz év óta harcolunk.

— A liberálisoknak be kell látniuk, hogy el kell hagyniuk helyüket. Olyan fejnélküli bel- és külpolitikát csinálnak, hogy példátlan. Itt van az aradi városi tanács ügye. Nem hagyják dolgozni. Vizsgálat és vizsgálat és minden

tehát nem lehet felosztási ok. Az 1927. évi kivétést szintén az interimár-bizottság határozta el és a tanács oly későn vette át a város házáat, hogy nem tehetett mást, el kellett fogadnia a határozatot. Ha új kivételéseket akart volna eszközölni, csak júliusban kezdhetett volna meg a város az illetékek beszedését, ami végzetes lett volna a pénzügyi egyensúlyra. Mindezeknek elmondásával a város vezetősége nem találja a vádiratokban felsorolt okokat elegendőnek a tanács felosztására és politikai üldözésnek minősíti az erre vonatkozó akciót.

intézkedést megfelelőbbnek. De így van ez a falvakon is. Egyenesen egymásra uszítják a különböző pártokat. Hát ez az, ami nem mehet tovább.

— Hát Alba-Iulia?

— Ezt a gyűlést feltétlenül megtartjuk. A programját majd később állapítjuk meg. Hiszen van még idő. Alba-Iulia rögehez egy darab történelem tapad. És ez a történelem a kisebbségeket is érinti. Nemcsak a törvénytiszteletet, a jogegyenlőséget és a többi szabadságjogokat fektettük ott le 1918. december elsején, hanem biztosítottuk a kisebbségek jogait is. Tehát Gyulafehérvár a kisebbségek részére is történelem. És ha úgy érzik, amint mi tudjuk, hogy híven kitartunk a gyulafehérvári határozatok mellett és eljönnek a gyűlésre, amint hiszem, hogy eljönnek, akkor szívesen látott vendégeink lesznek.

Szóbahozzuk a Maniu és Bratianu tárgyalásáról elterjedt híreket.

— Egyelőre cáfolják ezt a mi lapjaink — feleli Pop C. István, — de hát — mosolyodik el — azon sem szabadna csodálkozni, ha az említett tanácskozás és találkozás tényleg megtörtént volna. Politikáról van szó...

A beszélgetés abbamaradt. Megjötték a volt miniszter megszokott társaságának tagjai.

Vitaest Berlinben a román-magyar optánspererről.

A külföldi jogászok vitatják a román álláspont helyességét. — Titulescu külügyminiszter nyilatkozatában ragaszkodik eredeti álláspontjához.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Az International Law Association német csoportjának vitaestélyén, amelyen a jogászvilág előkelőségei jelentek meg, a magyar-román optánsper szerepelt napirenden. Az ülésen, amelyen dr. Simons elnökölt, Andru Viktor ügyvéd védte a román álláspontot és kifejtette, hogy lehetetlen volt egységes földreformot teremteni. Tény, hogy Erdélyben szigorubbán hajtották végre a reformot. A döntőbíró csak a likvidációs esetekben illetékes döntést hozni, tehát azokban az ügyekben, ahol Románia kárpótlás nélkül sajátította ki. Politikai kérdésről van szó, — fejtegette az ügyvéd — amely veszélyezteti a békét a két állam között. Nem engedhető meg, hogy az optánsok privilégizált helyzetet élvezzenek, annál is inkább, mert a jogi felfogás az utóbbi időben úgy módosult, hogy kártérítés nélkül is ki lehet sajátítani, ha az állam érdekei azt úgy kívánják. Löwenfeld Ervin védte a magyar álláspontot. Kifejtette, formailag igaznak látszik, hogy az agrártörvény nem tesz különbséget külföldiek és belföldiek között. Azonban nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a magyar földbirtokosokat a megszállás alkalmával elűzték, mert a román hatóságok nem adtak engedélyt a visszautazásra. A tanács előtt csupán az az út állott, hogy új pótbíró nevezzen ki és ha azt nem teszi meg idejében, később kellemetlen helyzetekre került volna sor. Románia vonatkozott az ügyet a hágai döntőbíró elé vinni, holott Magyarország — bár jogilag nem lenne erre kötelezve — hajlandónak nyilatkozott magát az ítéletnek alávetni. A nemzetközi jog szerint, ha nem jön létre megegyezés, a tanács egyetlen feladata a pótbíró ki-
nevezése.

Andru erre a következőket válaszolta:

— Románia hajlandó a döntőbíróshoz terjeszteni az ügyet, azonban csupán azokban az esetekben, amelyekben ki lehet mutatni azt, hogy az optánsokat a román állampolgárokkal szemben egyenlőtlen elbánásban részesítették. Románia nincs abban a helyzetben, hogy végrehajthassa a döntőbírósi ítéletet, mert ha ez kedvezőtlen lenne az országnak, vagy meg kellene szakítani a diplomáciai viszonyt a népszövetségi államokkal, vagy forradalom törne ki Romániában.

Kuncz bécsi professzor ezután előadta, hogy a döntőbíró a békeszerződés értelmében illetékes döntést hozni és ezért semmilyen hatásköri túllépés nem forog fenn ebben az esetben.

A vitaestélyen szinte egyidőben Titulescu külügyminiszter a Rador genfi munkatársának intervjút adott, amelyben többek között a következőket mondja: Sajnálja, hogy távol kell még maradnia az országtól, de kötelességének érzi, hogy rendelkezésére álljon a közvélemény képviselőnek. Válaszolni kíván a Dreptatea című lapnak és megállapítja, hogy a Népszövetség egyetlen államra sem kényszerítheti a maga határozatát az érdekelt fél beleegyezése nélkül. A Népszövetség újabb döntése az optánsperben a népszövetségi egyezmény második szakaszára hivatkozik, nem pedig a trianoni békeszerződés 239-ik szakaszára. A „javaslat” szó nem jelent kötelezettséget, hanem csak azt, hogy Románia beleegyezése szükséges. A pótbíró csak Románia hozzájárulásával nevezhető ki. A Népszövetség sohasem kért tanácsot a hágai bíróságtól, csakis egyhangú határozattal és az érdekelt fél hozzájárulásával.

Felmentették a választási visszaéléssel vádolt aradi vizsgálóbírókat. Az aradi törvényszék rehabilitálta Radu Pascut és Vulcu Maximot

(Arad, március 29.) Hosszantartó, izgalmas főtárgyalás után ma délután 5 órakor hirdette ki ítéletét az aradi törvényszék Antonini-Moldovan büntetőtanácsa a választási visszaélésekkel vádolt Radu Pascu aradi vizsgálóbíró és Vulcu I. Maxim aradi gyáros ismeretes, nagy feltűnést keltett bűnperében, akik ellen — mint még emlékezetes — a legutóbbi általános választások lezajlása után a nemzeti-parasztpárt pecicai (pécskai) választói adtak be feljelentést az aradi ügyészségen. A választók a feljelentésben igen súlyos vádakot sorakoztattak fel Radu Pascu vizsgálóbíró, mint a pecicai (pécskai) választókerület szavazatszedő bizottságának legutóbbi volt elnöke és Vulcu I. Maxim gyáros, liberális-párti bizalmi megbízott ellen, akiket azzal vádoltak meg, hogy a liberális-párt javára a pecicai (pécskai) választás során visszaéléseket követtek volna el. A szavazatszedést — a feljelentés szerint — idő előtt, reggel 7 órakor kezdték meg és ugyancsak törvényellenesen, a kitűzött időnél jóval később zárták le. Ezenkívül a nemzeti-parasztpárt bizalmi embereit nem engedték be a szavazóhelyiségbe, az eredményt megváltoztatták és állítólag a rendtartó karhatalmat utasították, hogy a nemzeti-parasztpárti választókat ne engedjék a szavazó-urnához. A szavazatszedések lezárásakor s a szavazatok megszámlálásakor eltiltották a nemzeti-parasztpárt bizalmi embereit az ellenőrzés végrehajtásától és ekkor állítólag magyszámú liberális szavazatot csempésztettek volna az urnába. A feljelentés nyomán megindult vizsgálat során azonban semmi konkrét bizonyíték nem merült fel a megvádolt funkcionáriusokkal szemben, akik ellen a mai főtárgyalásra mintegy huszonöt tanút vonultatottak fel a feljelentők. A legérdekesebb vallomást Teodorescu Constantin aradi tanár, a nemzeti-parasztpárt delegált bizalmi megbízottja tette, aki elmondotta, hogy Pascu vizsgálóbíró meglehetősen goromba módon kiutasította őt a szavazóteremből és megtiltotta neki, hogy a szavazatok összehámlálásánál jelen legyen. Vallomására esküit tesz. Radu Pascu erélyesen tiltakozik a vádak ellen és kijelenti, hogy minden tekintetben törvényesen járt el. Több tanu, akik előbb azt állították, hogy a szavazatszedő-bizottság elnöke utasította ki őket a teremből, a szembesítésnél nem ismerik fel Radu Pascuban az illető elnököt. A magánvádlók nevében Hotoran Victor dr. ügyvéd kéri a vádlottak súlyos megbüntetését, mert a tanuvallomásokat elegendőnek találja a vádak bizonyítására. Utal dr. Lelik György magyar-párti bizalmi vallomására is, aki szintén megállapította, hogy a szavazatszedéseket 7 óra előtt kezdték meg. Radu Pascu kijelenti, hogy ő nem a pécskai toronyóra, hanem a saját órája után, 7 óra után öt perccel nyitotta meg a szavazást. Aradi lévén, nem köteles tudni, hogy Pécskán a toronyóra mutatja a pontos, ez ügyben hivatalosnak minősíteni kívánt időt. Vulcu I. Maxim védőbeszédében ugyancsak visszaautasítja az ellenzék vádjait, amelyet politikai hajszának tart. Kijelenti, hogy szigorúan a választási törvény utasításai alapján járt el és lehetetlen feltételezni úgy felőle, mint Radu Pascu vizsgálóbíró felől, hogy visszaéléseket követtek volna el és meg merték volna kockáztatni, hogy az urnába hamis szavazatokat csempészenek be. Ezután Savoiu ügyész bejelenti, hogy a bizonyítékok hiányában elejti a vádat és kéri a törvényszéket, mentse fel a vádlottakat. Feszült izgalom közepette, rövid tanácskozás után Antonini tanácselnök kihirdeti a törvényszék ítéletét, amely szerint bizonyítékok hiányában az ellenük emelt vád alól felmenti Radu Pascu vizsgálóbírókat és Vulcu I. Maxim gyárost. Hotoran Victor dr. a magánvádlók nevében a választási törvény 118. szakaszára való hivatkozással felülbizést jelent be az ítélet ellen, amelyet

különböző társadalmi körökben mindenütt megnyugvással fogadtak.

A törvényszék ezután a hasonló bűncse-

Aradi uriaszony selyemcsempészése Curticia.

A vámközegek tettenértek egy ismert aradi uriaszonyt a curtici-i határvámnál, hogy több méter selymet akart behozni.

(Arad, március 29.) Ma reggel egy általános ismert aradi uriaszonyt értek selyemcsempészésen a curtici-i határvámnál. A Budapestről befutó reggeli személyvonalon, amikor a vámvizsgáló közegek még mindig meglehetősen szigorú ellenőrzésüket végezték, az aradi uriaszonyok ismert nőtagja kissé idegesen fogadta a vámosok kutatását és amikor a vámtiszt az uriaszony több bőröndjét átvizsgálva megkérdezte, nincs semmi elválni valója, zavartan mondott nemet. A vámtiszt

lekménnyel vádolt Ionescu aradi törvényszék albiró ügyével foglalkozott. Ionescu a választások során a tornovai kerület szavazatszedő-bizottságának elnöke volt és őt is azzal a váddal illették, hogy az ellenzék szavazóit nem engedte az urnákhoz. Több tanu kihallgatása után Antonini elnök a tárgyalás folytatását este 6 órakor bizonytalan időre elnapolta.

gyanusnak találta a zavarát és udvariasan felszólította az uriaszonyt, hogy szálljon le s vesse alá magát személymotoszásnak. Az uriaszonynak a megmotoszáskor több méter selymet találtak a dereka köré csavarva. A több ezer lej vámot kitevő selymet a vámhatalóság azonnal lefoglalta és súlyosan megbírságot az uriaszonyt, akét különben a délutáni órákig őrizetben is tartottak a curtici-i vámhivatalban, míg a bírság ügye rendezést nem nyert.

Jön! A cigánybáró ének- és táncbetéttel az APOLLOBA

Ünnepélyes földosztás történt Aradmegyében.

Beiktattak hatszáz pancotai és magyarai gazdát a nekik juttatott földek birtokába. Georgescu prefektus is részt vett az ünnepségen. — Visszaélések történtek a földosztás körül.

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) „Isten hozott!” felírású, pántlikákkal díszített diadalív, éljenző parasztk tömegs várta a pancotai község háza előtt az Aradról érkező prefektusi autót. Pancota gazdalakosságának nagy napja volt ma, mert ma délelőtt iktatták be véglegesen őket a részükre kisajátított földek birtokába. A megye részéről Georgescu János prefektus, Nasta Victor permanens bizottsági tag és Anghelescu csendőrkapitány vett részt a beiktatási ünnepségen, míg a pancotai község házában Orezeanu Romulus törvényszéki tanácselnök, Perian Lazar agronom, dr. Pap-Zaslo Simon siriai főszolgabíró s a község vezető-tisztviselői csatlakoztak az ünnepség résztvevőjéhez. Egész autó- és kocsisor haladt a község határában felállított sátorhoz, ahol az ünnepély lefolyt.

Napharmított parasztk százai vették körül a sátrat és élénk figyelemmel hallgatták Orezeanu Romulus táblabíró, aki felolvasta az agrár-bizottsági határozatát, amellyel Pancota 316 igényjogosultját 570 hold föld és a szomszédos Maderat (Magyarad) község 278 igényjogosultját 439 hold föld birtokába iktatja. Harsány éljenzés fogadta a kihirdetést, amely után egy ősz pap, Iercosan Lazar pancotai lelkész lépett teljes egyházi ornátusban a sátorba és megszentelve a földet, rövid imában kérte a Mindenhatót, segítse a boldogulás utjára a föld új birtokosait. Az ima után Georgescu János prefektus tartott beszédet:

— A mai aktus — mondotta — nagyfontosságú a ti életetekben, mert ezen a napon lettetek örökös tulajdonosai annak a földnek, amelyet eddig csak megműveltetek. Jelentős és fontos számotokra a mai nap, amelyen a nagybirtokosoktól és nagyuraktól elvett földet a ti kezetekbe adtuk. Nincs egyetlen állama Európának Románián kívül, amely végrehajtotta volna a földreformot, amely a paraszti birtokába adta volna a nagyurak földjét. Más országokban inkább elveszik a paraszt kezéből a földet és vannak olyan országok is, ahol a paraszt csak dolgozik, munkájának gyümölcsét azonban nem ők, hanem mások, a bolsevikiek élvezik. Szeressétek a földet, hogy nemcsak nektek, hanem gyermekeiteknek és azok gyermekeiknek is megélhetést nyújtson.

A hatásos beszéd után a prefektust odavezették egy, a közelben álló és négy fehér ökörtől vontatott ekéhez és Georgescu János az ekeszarvát megfogva, az első barázdát beleszántotta a felosztott földbe. Ezzel az aktus-

sal véget is ért az ünnepély.

A lakosság egy nagyobb csoportja az ünnepély végeztével körülfogta a prefektust, akitől a parasztk engedélyt kértek arra, hogy panaszait előadhassák.

— No rajta, — mondotta a prefektus — szívesen meghallgatok minden igaz panaszt.

S ekkor különös dolgok kerültek felszínre. A panaszos parasztk elmondották a prefektusnak, hogy a paraszt-delegátusok a föld-igénylőktől fejenként és holdanként 500 lej szedtek be eljárás költség címén, amelyet a kisajátítás elintézéséért kellett fizetniük. Egyes delegátusok kijelentették, hogy azok, akik nem fizetik meg az 500 lejt, nem kapnak egy talpalatnyi földet sem. A másik, súlyos vád és panasz pedig az volt, hogy olyanok is kaptak a kisajátított földekből, akiknek már volt földjük, teljes jogosultak viszont semmit sem kaptak. Georgescu János prefektus nagy figyelemmel hallgatta meg a vádakot s csak annyit mondott:

— Legyetek nyugodtak, intézkedni fogok.

Csak az autóban, utban a község felé nyilvánította felháborodását a történet felett és az újságírók felé fordulva azt mondotta:

— Kérem hallották? Akkor írják meg, hogy a legkíméletlenebb vizsgálatot indítom meg ebben az ügyben és ha bizonyítást nyer az, amit most hallottam, az ügyészség kezére juttatom a bűnösöket. Azoktól pedig, akik jogosulatlanul kaptak földet, elveszem azt.

Visszaérkezve a községbe, a Central vendéglőben bankett volt, amelyen a beiktatási ünnepély résztvevői jelentek meg és amely a késő délutáni órákig tartott. Hatszáz boldog, meglegedett családot hagyva hátra, robogtunk ki délután négy óra felé Pancota községből. (m. r.)

— Paul Gerald ünnepélye Bécsben. Bécsből jelentik: Paul Gerald, a világhírű francia költő és színműíró, akinek új darabját most mutatta be a Josefstädter Theater. Bécsbe érkezett és tegnap este Castiglioni Kamillo a nagy francia író tiszteletére estélyt rendezett, amelyben bemutatták Geraldyt Hainisch köztársasági elnöknek. A vacsorán megjelent az osztrák főváros krémje és a fényes társaságnak természetesen Geraldy képezte központját. A bécsi irodalmi világot Hugo v. Hoffmannstahl, Franz Werfel és Felix Salten képviselték az estélyen, amely egész a hajnali órákig tartott.

Az évtizedek óta elismerten elsőrangú és minőségben utolérhetetlen; minden jobb csomagekereskedésben és élelmiszerüzletben ismét kapható. 1722

„LICA“ gyártmányu

csomage-juhturó (székelyturó) és liptai turó Győződjék meg annak kiváló minőségéről.

Egész Európa felfigyelt Mussolini nyilatkozatára.

Francia lapok heves támadása Briand ellen. — Kinek a hátrányára történhetnék egy esetleges békerrevízió.

(Az *Aradi Közlöny* párisi tudósítójának távirata.) Mussolini amaz ismeretes nyilatkozata, amelyben kijelentette, hogy szükségesnek tartja a trianoni békeszerződés revízióját és az etnikai határok visszaállítását, nagy felzúdulást keltett világszerte és főleg a párisi sajtó foglalkozik intenzíven ezzel a kérdéssel. Az *Echo de Paris*-ban *Pertinax* heves támadást intéz Briand ellen és kijelenti, ha a francia külügyeket olyan államférfiu vezetné, aki törődik Franciaország és Európa érdekeivel, akkor ilyen nyilatkozat nem maradna válasznélkül. Briand azonban a békeszerződés lefontónak oldalán áll. A *Quotidienden* Pierre *Bertrand* cikkeznek és leszögezi, hogy Mussolini kijelentései a trianoni békeszerződés teljes szétszakítását jelentik. Elismeri, hogy a szerződések nem érintőhetetlenek, azonban új határok ma Európában csak új konfliktusokat jelentenének. Ha Mussolini Magyarország iránt különös gyengédséget érez — írja — akkor tudtára kell adnunk, hogy ebben mi nem osztozunk.

A *Petit Parisien* megjegyzi, hogy Mussolini kijelentései nemcsak veszedelmesek, hanem sajnálatos batoritást tartalmaznak Magyarország, valamint mindazon országok számára,

amelyek nem akarják a békeszerződéseket elfogadni. A *Gaslois* azt írja, elismerendő az, hogy Magyarországot rendkívül szigorúan sújtották, azonban a revízió veszedelmes, mert nem lehet tudni, ha hozzájárnak a békeszerződések megváltoztatásához, hol állanak meg. A fennálló igazságtalanság nem érdemli meg, hogy elfordulást teremtsenek helyrehozására. A *Petit Parisien* a Rothermere és Mussolini interjúikkal kapcsolatban azt taglalja, kinek a rovására öhajja Mussolini a revíziót. Megállapítja, hogy sem Romániáról, sem Csehszlovákiáról nincs szó és így csupán Jugoszlávia marad a kombinációk számára. Mussolini — a lap véleménye szerint — az a szándék vezet, hogy nyilatkozatával lényyszerítse a jugoszlávokat a nettunói szerződés alkáírására.

Római jelentések szerint az olasz lapok is részletesen foglalkoznak a Mussolini-nyilatkozattal, amelyet igen melegen kommentálnak.

Prágából jelentik, hogy a *Narodni Politika* szerint az olasz-magyar álláspont Mussolini nyilatkozata dacára is áthidalhatatlan. Mussolini csak néprajzi határokról szól, míg Magyarország a történelmi határok visszaállítását követeli.

Aradiakat gyanúsítanak a pancotai rablással.

Három gyanús embert őrizetbe vett az aradi csendőrparancsnokság.

(Arad, március 29.) Hirt adott az Aradi Közlöny arról a vakmerő rablásról, amelyet a közeli Pancota községben követtek el. Mint jelentették, két ember behatolt a pancotai kastélyba, összekötözte az éjjeliőrt és kirabolta a gondnoknő lakását. Az aradi államrendőrség a csendőrséggel karöltve folytatja a nyomozást a tettesek kézrekerítésére. A nyomozó hatóságok határozott véleménye, hogy a rablómerényletet aradi emberek követték el, akiknek az éjjeliőr által adott sze-

mélyleírása pontosan ráillik azokra, kik az utóbbi hónapokban számos hasonló bűntényt hajtottak végre Aradon. A csendőrség a ma napon három gyanúsítottat tartóztatott le, a kik egyelőre tagadják, hogy ők követték el a rablást. A letartóztatott embereket holnap Pancotára kísérik, ahol a helyszínen szembeesítik az éjjeliőrrel. A nyomozás a legnagyobb eréllyel folyik tovább a rablók kézrekerítésére.

Megházasodott az indorei maharadzsa.

A *huszadik század* exuralkodó érdekes házasságkötése. — A fejedelem közel tizenöt éves kora óta egyedül él.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A világ egyik leggazdagabb embere, az indorei maharadzsa néhány nappal ezelőtt nőül vette Nancy Miller amerikai színésznőt. A maharadzsa akkor vált híressé, amikor tavaly meggyilkolták Bombayben a maharadzsa volt szeretőjét, Muntér Begum volt táncosnőt. A tetteseket elfogták és kihallgatásukkor kiderült, hogy a gyilkosságot tulajdonképpen az indorai uralkodó utasítására követték el. A maharadzsanak természetesen nem esett semmi büntődása, de a brit kormány nyomására jónak látta, hogy lemondjon trónjáról, aminek fejében azonban milliókra menő apanázszt kötött ki életfogytiglan magának. Ez a fizetés és mérhetetlen magánvagyonra lehetővé teszi az elcsapott uralkodónak, hogy olyan életmódot folytasson, mint a multimilliárdosok.

Privátéletét nagy európai körutazással kezdte meg, amelynek során hetekig tartózkodott Nizzában. Az exuralkodó nem volt hozzáférhető, sőt a legszívélyesebb érintkezést tartotta fenn az ott élő polgári családokkal. Az elmúlt nyáron néhány előkelő aradi familia is nyaralt Nizzában és az öt órai teák, a játék, valamint más társadalmi összejövetelek alkalmával ők is megismerkedtek az indorei exuralkodóval, aki ezekkel az új ismerőseivel szemben rendkívül udvarias és figyelmes volt. Az aradiak különösen el voltak ragadtatva a

maharadzsa kedvességétől, mert gyakran felkereste társaságukat és kedélyesen elbeszélgetett velük. Ottartózkodásának egész ideje alatt a fiatal maharadzsa egy demokratikus gondolkozású uralkodó módjára viselkedett. Finom volt és nagyuri.

Nizzából Genfbe utazott és itt látta meg egy hotel halljában a fiatal amerikai színésznőt. A maharadzsa földbe gyökeredzett lábakkal bámulta miss Millert és izgatottan sugta oda adjutánsának: — Ezt a nőt okvetlen meg kell ismernem.

A kívánság nem volt lehetetlen. Mialatt a maharadzsa visszavonult lakosztályába, az adjutáns egy előkelő közvetítő segítségével bemutatatta magát a szőke missnek. Másnap már a maharadzsa is ismerte a nőt. Megkezdődött a flört, amelyen egész Genf hetekig mulatott. A maharadzsa és a szőke Nancy reggeltől estig együtt ültek különböző nyilvános helyeken, az exotikus fiatal ember majd felfalta szemével a színésznőt, de soha egy szót sem szóltak egymáshoz.

Már ki volt tűzve a maharadzsa elutazásának a napja, amikor a barnabőrű excészászár egyik napon vacsoránál kissé előrehajolt, megérintette mutatóujjával a leány karját és gyorsan eltávozott. Az adjutáns közölte aztán a csodálkozó misszel, hogy ez volt az eljegyzés. Nemsokára elutazott a maharadzsa egész udvara az amerikai

hoánnyal együtt Indoreba, ahol kezdetüket vették a házassági szertartások előkészületei. Miss Miller mindenekelőtt áttért a budhizmusra, azután megkapta a „maharani” rangot és a nevét Scharmist-Abel-Helkei-re változtatta. Az esküvő az indorei etikett körülményes szertartásai szerint most zajlott le és az amerikai kisasszony bizony furcsa etikett-ceremoniákon esett keresztül. A színeszőn ugyan nem egyetlen felesége a maharadzsanak, hanem csak a hárem egyik tagja, de egyelőre ő a favorit. Az esküvőt bankett fejezte be és a maharadzsa kijelentette az újságíróknak, hogy nem marad Indoreban, hanem újabb európai utazásra készül. Ez kissé körülményes mulatság lesz, mert az etikett szerint a maharani csak száztáru kísérettel utazhatik. A nászútnak praktikus céja is van. A fiatal maharani, a maharadzsa ifju felesége ugyanis ki akarja operáltatni a vakbelét. Ugy látszik, mindent el akar távolítani, ami korábbi életére emlékezteti.

Irodalom és művészet

Pallay Mancsi Budapesten

(Arad, március 29.) Megirtuk, hogy Pallay Mancsi, az aradi színház tehetséges művésze ajánlatot kapott a budapesti Vígyszínháztól. Eredetileg egy délutáni előadás keretében be kellett volna Pallay Mancinak mutatkoznia Budapest közönségének, azonban később az ajánlat oda módosult, hogy Pallay Mancsi csak az igazgatóság előtt kell, hogy jelentkezzen. A művésznek kedden délelőtt érkezett meg Budapestre. Szerda este mutatkozott be Roboz Imre igazgatónak és a bemutatkozás után Roboz Imre kijelentette, hogy kellemesen érintette Pallay Mancsi kedves megjelenése, üdösege és egyben Pallay Mancit pénteken estére rendelte föl a Noszty-fü és a Templom egere egyes jeleneteinek próbálására. Pallay Mancsi — úgy lehet — holnaptól már szerződés köti a budapesti Vígyszínházhoz, bár egy másik pesti színházról is ajánlatot kapott.

* Az aradi színházi iroda hírei. Steinhardt és társulata pénteken kezdi meg két napra tervezett vendéjátékát a városi színházban. Aki el akarja vetni egy estére a gondjait, az el ne mulassza megnézni Steinhardtékát. Jegyek a színház pénztáránál válthatók. A Jézus élete című élőképsorozat általános kívánságra április elsején, vasárnap megismétlik. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal, este 8 és fél órakor pedig rendes színházi helyárrakkal mutatják be az élőképeket. Pacha Ágost apostoli kormányzó kilátásba helyezte, hogy ezeken az előadásokon megjelenik. A rendezőbizottság arra kéri a szereplőket, hogy az előadás napján, vasárnap délután 2 órakor a színháznál okvetlenül jelenjenek meg, akik pedig akadályozva lennének a szereplésben, még idejében jelentsék be a plébániahivatalban. A vasárnap délutáni előadás minden élőképet lefényképeznek.

Közokirathamisításért elítélték egy aradmegyei tanítót

(Arad, március 29.) Az aradi törvényszék *Antonini-Moldovan* büntetőtanácsa ma közokirathamisítás miatt hét havi fogházbüntetésre ítélte Florian *Popescu* című (kurtaikéri) állam elemi iskolai tanítót, aki ellen azon a címen adtak be feljelentést, hogy két falubeli parasztembernek, akik az államvasutaknál akartak munkát vállalni, hamis iskolai bizonyítványt állított ki. *Popescu* beismerő a vádat, de azzal védekezett, hogy két család megélhetéséről volt szó. *Hotoran Victor dr.* védő felette érdekes semmitűszéki elvi döntéssel tett említést és *Popescu* ügyével kapcsolatban elmondta és hivatalos másolatban is bemutatta a Curtea de Casatiénak egy döntését, amelyben a hasonló váddal illetett Mihai *Dragos curtici-i* tanítót a semmitűszék azon a címen, hogy az Erdélyben még érvényben lévő magyar közoktatásügyi törvény 72-ik szakasza értelmében a hamis elemi iskolai bizonyítványok kiállítására, miután azok semmi különösebb kvalifikációt nem jelentenek, még valóság esetében is csak kihágást képez, a vádlottat felmentette. Jogászai körökben éppen ezért nagy meglepetést keltett *Popescu* elítélése, amely ellen *Hotoran dr.* védő természetesen felebbzést jelentett be.

Ma, pénteken utoljára az APOLLOBAN Diadalmas főhadnagy

Tisztú becsület és jellem képe érdekes tengeri ütközetekkel

Fősz.: Henry Edwards, Dorothy Seacombe. — Előadások 5, 7 és 9-kor kezdődnek.

Holnap nagy premier, Aradon először

BIGAMIA

Verebes Ernő és Henry George-val

Gyilkosság áldozata lett az eltűnt ujaradi ügyvéd.

A Marosparton megtalálták Bauer Félix felöltőjét. — Borzalmas küzdelem nyomai a víz partján. — Beszélgetés a titokzatos sorsu ügyvéd édesanyjával. — Ellenségei voltak a szerencsétlen Bauer dr.-nak. — Az aradi rendőrség vette a kezébe a nyomozás irányítását.

(Arad, március 29.) Bauer Félix dr., volt aradi ügyvéd, akinek rejtélyes eltűnéséről az Aradi Közlöny adott először híradást, — mint ma már feltétlenül megállapítható — szerencsétlenség, vagy bűntény áldozata lett. Dr. Bauer

felöltőjét, amelyet a tragikus éjszakán viselt, ma megtalálták a Maros partján és körülötte, a meredek helyen, a puha, itáztatott talajban, életért való küzdelem, vagy kétségbeesett kapaszkodás nyomai

láthatók. Ugy lehet, hogy az Aradon is általánosan ismert és rokonszenves ügyvéd holttestét egy-két nap múlva kiveti a Maros szürke vize és akkor talán a nyomozó hatóságok meg fogják állapítani, hogy gyilkosság, vagy szerencsétlenség történt-e. Egyelőre csak az látszik bizonyosnak, hogy dr. Bauer Félix halott. Az Aradi Közlöny munkatársa részletes és pontos nyomozást folytatott az eltűnt ügyvéd után, s ennek a kutatásnak figyelemreméltó és érdekes részletei a következők:

Egyáltalán nem foglalkozott a halál gondolatával az eltűnt ügyvéd.

Mint már megírtuk, dr. Bauer Félix az elmúlt hét szerdáján, március 21-én, Weisel aradi fatermelőnek a Maros partján lévő futelepén tartózkodott. Már a reggeli órákban odament, mert egy fontos peres ügyet kellett előkészítenie, amelynek jövő héten lesz a fő tárgyalása. Az ügyvéd egész nap Weisel irodájában dolgozott és este egynegyed nyolckor távozott el onnan. Vele ment Bodnár Zoltán aradi fatermelő is, aki az Óvár-térig kísérte el dr. Bauert. Ma beszélgetést folytatunk Weisel Jenő fatermelővel, aki kijelentette, hogy kizártnak tartja az öngyilkosságot. Az ügyvéd ugyanis a legjobb kedélyhangulatban volt és jövő terveiről beszélt. Május elsején

ügyvédi irodáját Aradra akarta áthelyezni és erre a célra már lakást is bérelt egyik főtéri palotában. Anyagi gondjai sem voltak. Édesanyjának és neki sokszázezer lejt érő háza van Ujaradon. Azonkívül egy nagyobb perből kifolyólag százhusz ezer lejt kapott volna a jövő héten. A napokban két nagyobb ügyet is bíztak rá, amellyel több, mint százezer lejt keresett volna. Ellenben dr. Bauer Félixnek haragosai voltak Ujaradon, hogy kik azok, azt a nyomozó hatóságok kell, hogy megállapítsák. Emlékezetes még, hogy két esztendővel ezelőtt

az ujaradi hidnál meg is támadták az ügyvédet és úgy megverték, hogy három oldalbordája

betört. Hónapokig nyomta az ágyat, de a tetteseket nem sikerült kézrekeríteni. Ez eset óta dr. Bauer nem is mert éjszaka, vagy késő esti órákban egyedül az uccán járni. Ha bejött Aradra, mindig felkereste egyik, vagy másik barátját, hogy kocsin kísérje őt haza.

Haza akarta kísérteni magát az ügyvéd.

Dr. Bauer Félix az Óvár-térről, ahol elvált Bodnár Zoltántól, a Piata Avram Iancu (Szabadság-téren) lévő trafikba ment, ahol fél óráig elbeszélgetett. Innen átment a Madár-féle büffébe, ahol találkozott egy 93-as ezredbeli őrmesterrel, aki régi ismerőse volt. A büffében körülbelül tíz óráig tartózkodott, ekkor Bauer felkérte az őrmestert, hogy kocsin kísérje haza.

Az őrmester azt hitte, hogy az ügyvédnek még a régi helyen, a Strada Bucur (Eötvös-uccában) van az irodája. Kocsiba ültek hát és az Eötvös-uccába mentek, ahol az őrmester felkérte az ügyvédet, hogy most már szálljon le a kocsirol, mert neki a várban kell lennie tizenegy órára. Bauer kérte ugyan az őrmestert, vigye Ujaradra, de mert az kijelentette, hogy lehetetlen kivánságát teljesíteni, leszállt a kocsirol. Ott állt posztón Rosca Péter 132. számú közrendőr, akit aztán az őrmester is megkért, kísérje haza Bauert.

A rendőr az Óvár-téren lévő Kékmacska vendéglőig ment az ügyvéddel,

tovább nem kísérhette, mert vissza kellett térnie posztjára. A rendőr úgy látta, hogy az ügyvéd bement a Kékmacska. Ott azonban ma kijelentették, hogy amikor dr. Bauer odaért, éppen tizenegy óra volt és így a vendéglőt be kellett zárni. Ugy látták, hogy az ügyvéd a távozó vendégekkel együtt Ujarad felé ment.

Megtalálják Bauer Félix felöltőjét.

Ennél a pontnál veszett el a nyoma dr. Bauer Félixnek. Ma azonban olyan nyom került nyilvánosságra, amely ha nem is világítja meg teljesen a rejtélyes esetet, de valószínűleg megállapítható belőle, hogy dr. Bauer aligha van az élők sorában és holttestét valamelyik marosmenti községnél dobja majd ki a folyó. Lengyel Mihály szabóinas

dr. Angel polgármester házatól mintegy ötven lépésnyire egy felöltőt talált

közvetlenül a Maros partján. A felöltő egyik szárnya a vízbe ért. A fiu magához vette a kabátot és elment vele gazdájához, Ferencz Péter aradi szabómesterhez. Ferencz Péter megnézte a kabátot és monogramot látott benne: dr. B. F. A szabómesternek eszébe jutott, olvasta az Aradi Közlönyben, hogy dr. Bauer Félix rejtélyes körülmények között eltűnt. Lengyel Mihály inasával elküldte a kabátot dr. Bauer édesanyjához, aki Ujaradon a Lazar (Pék) uccában lakik. A napok óta kétségbeesésben élő uriaszony felismerte fia felöltőjét.

Borzalmas küzdelem nyomai a Marosparton.

Kimentünk a helyszínre, ahol dr. Bauer felöltőjét megtalálták. A fiu pontosan megmutatja azt a helyet, ahol a kabát feküdt. A meredek Marospart alatt egy cementcsatorna látható, amely a gyáraknak szennyes vizét vezeti a Marosba. Az iszapban olyan nyomok láthatók, amelyek világosan bizonyítják, hogy a szerencsétlen ember halálát rettenetes küzdelem előzhette meg. Mélyre be-süppedő széles

cipőtalpak körvonalait mutatják a nyomok és lent közvetlenül a víz pereménél két kéznek a kétségbeesett kapaszkodása látható,

amint azok a többször lecsuszott, vagy ledobott, halálfélelemtől remegő testet próbálták a vízből kiemelni. Bizonyosnak látszik, hogy dr. Bauer kezeinek nyomai ezek. Közvetlenül a víz színénél a parton mély süppedés látszik. Itt próbál védekezni a halálraítélt ember kegyetlen ellenségeivel: a vízzel és támadóival. Irtózatlan haláltusa és borzasztó küzdelem víziói elevenednek meg előttünk ezen a helyen, ahol — a jelek szerint — a tragédia történt, egy aránylag fiatal, sok reménnyel telt aradi ügyvéd halálos tragédiája. A Maros csobogva viszi tova a szürke habokat, de nem árukkodik. Titokzatos, mint dr. Bauer Félix eltűnése, talán halála.

Nyomdai és újságpapírok vizonteladásra.

Irodai cikkek, kitérő írások, felszerelések és nyomtatványok olcsón. Carbon- és indigó-papírok. Irógép- és átlító papírok, hegedük és hegedütök. Zeneművek, új és régi irodalmi művek. Óriási antikvár készlet. Illusztrált antikvitások. Rézmetszetek és elainyomatok. — Kedvező fizetési feltételek.

Kerpel Izsó könyv- és papírüzlete.

Bauer Félix édesanyja reménykedik.

Felkerestük dr. Bauer Félix Ujaradon lakó édesanyját. Szerencsétlen, megtört öreg asszony, aki még mindig vigasztalja magát:

— Hátha megkerül, hátha csak ledobja magáról ezt a kabátot. Hátha... Kezében tartja fia barna felöltőjét. Arcához szoritja, de száraz, égő szemeiből már nem jönnek könnyek. Több mint egy hete, hogy fia eltűnt, azóta mind elsírta könnyeit.

— Nem tudom, mi történhetett fiammal. Talán még megkerül. Hiszen olyan jó volt, úgy vigyáztam, hogy nekem ne okozzon fájdalmat. Nem lehet az, hogy megölte volna magát. Kedves, jókedvű volt, telve reménységgel.

Ha mégis meghalt — és kigyulad szeméből a gyűlölet — akkor meggyilkolták.

De nem, nem, nem halt meg — zokogja — ugy-e vissza fog jönni? ...

Arcát betemeti fia kabátjába. Összegyűlnék a ház lakói. Mindegyiknek könnyes a szeme és vigasztalni próbálják a szegény öreg Bauernét.

Az aradi rendőrség vette kezébe a nyomozást.

Közben megérkezett Ujaradra Aradról Mese-san aradi rendőrszektör és Sava detektív. Mint bűnjelet, elvitték magukkal a talált kabátot, felkeresték a csendőrséget, ahol még egyetlen lépéssel tették a több mint egy hete bejelentett, eltűnt ügyvéd felkutatására. A csendőrségen semmiféle felvilágosítást nem tudtak adni.

Az aradi rendőrség ma délután kezdte meg a kihallgatásokat,

amelyekre beidézték mindazokat, akikkel dr. Bauer Félix eltűnésének napján, a rendőrség tudomása szerint, érintkezett. Eddig azonban nem akadtak nyomára azoknak, akik meggyilkolták volna dr. Bauer Félixet. A nyomozás a legnagyobb körültekintéssel folyik és a rendőrség figyelme elsősorban arra terjed ki, hogy kik azok, akik két évvel ezelőtt megtámadták dr. Bauert és kik azok, akiknek okuk lehetett gyűlölni a tragikus sorsu ügyvédet.

P. G.

— P. Gulácsy Irén az oradeai tanácsban.

Oradeáról jelentik: A városi tanács tegnap az állandó választmányba három tagot választott bele és azonkívül megválasztotta a tanács két női tagját is. A női tanácstagválasztás alkalmával P. Gulácsy Irén, a kiváló ironő abszolút többséget kapott. E nagykulturájú asszonnyal aki egyik ékessége lesz az oradeai tanácsnak, az ottani magyar kisebbség egy lelkes harcosát kapott a váradi városházán.

U **Ma**
5, 7 és 9
órákor

R látványos keleti történet

A **Istenek — emberek — állatok**

N főszerepben:
Ellen Kürthy és Mészáros Gyula

Következő műsora: **Aradon először!**
Emberiség bűnei
Werner Krausz és Alfred Abel monumentális életképe.

I **Jön! RIN-TIN-TIN** filmek koronája
A **HARRY PIEL** legszenzációsabb filmje.

Vasárnapi MATINÉJA szenzáció.

HIREK.

...és látszani fog az édes comb is...

Na: moralisták, erkölcsörök, prédikátorok és kétségbeesők, lehet készülni. Elő a ceruzával, meg a papírral és máris tessék jegyezni a schlagwortokat, hogy megszűsse-nek a lángoló dörgedelmisségek, amik majd elhangzanak különböző botránkozó összejöveleken. Az ihletet majd én szolgáltatom, azaz — pardon — nem is én, hanem a londoni divatkiállítás, amit a napokban nyitott meg a lord-mayor, akinek elődjét jó, öreg Arany János tudósítása szerint fel akarta költetni Edward király, amennyiben bosszantotta volna bármi nesz. Valószínű, hogy önök is, moralisták, erkölcsörök, prédikátorok és kétségbeesők, a legnagyobb lelki nyugalommal most is megtehnék ezt a derék és bizonyára már nem is olyan fiatal férfival, de London mai lord-mayorjának pechje van. Felkötetés helyett szónoklatokat és újságcikket vagdosnak majd kopaszodó fejéhez, ami lényegesen kellemetlenebb dolog.

Na de maradjunk kérem a tárgynál, a londoni divatkiállításnál, amely megbízható jelentések szerint, egészen új női divat bevezetését jelenti. Lészen pedig a hölgyek öltözködésében (vagy vetkőzködésében?) három korszakalkotó újítás. Először is: a szoknya még rövidebb lesz. Felcsuszik finoman és halkan ama sóhajos magaslatok felé, amelyről már Veraine is irdogált egynémely igen hatékony verset, felvonul a kerek térdcsékek fölé, sőt faképnél hagyva őket, megmutatja az eddig csaknem megmutathatatlan: ... és így hát íme, látszani fog az édes comb is. Még pedig egy jó tenyérryit fog közszemlére tenni beöltök a lassan elsorvadó szoknya, amint azt a fentemlített, nevezetes divatkiállítás bemutatta. De ez még semmi. A másik nagy szenzáció az, hogy a harisnyák bokáját, szarát és sarkát ríktó színekre festik. Így aztán alighanem hamarosan olyan hölgyeket fogunk látni, akiknek testszínü combja bíborpiros lábszárban és ultramarinkék bokában, meg sarokban fog végződni. Sok lesz még mómornak is. Na de viszont örülnek majd a szingurmandok. A harmadik szenzáció a hajrejtő sapka. E ravasz fejfedő alól egyetlen hajszál sem fog kilátszani, sőt a kétoldalt lévő fityegők a csöppnyi füleket is eltakarják majd teljesen. A sapkák többszínűek, arany- és ezüsthímzések és a hölgyek estélyek és vacsorák alkalmával is viselni fogják. A bálakon ezentúl tehát a megsutult fejú nők fognak összejövetelt tartani. Ha még hozzávesszük azt, hogy a sportruhákat mértani ábrák díszítik majd illetékes helyeken, még pedig körök, háromszögek, deltoidok, szívek és napok, mi ahová illik, teljesen készen vagyunk a legújabb örütségek felsorolásával.

A moralisták, erkölcsörök, prédikátorok és kétségbeesők ordítanak majd — mint eddig — hiába, de az objektív ember is fejszóvalva áll meg e furcsi tombolás előtt. Valami eddig fékentartott áradat tör elő mindenünnen, amely ragadja és viszi magával soha el nem képzelt messzeségek felé az új embert, az új nőt. Nem jó ebbe beleavatkozni (egészen meddő is), csak nézni érdekes a messziből. De nemcsak érdekes. Furcsa. Megdöbbenő.

A kitűnő lord-mayor azonban nem ijed meg. London lord-mayorja nagy esztéta és — kitűnő üzletember. Ezt mondotta megnyitó beszéde végén: „Hálásak vagyunk a nők iránt, hogy rövid szoknyát viselnek s így gyönyörködhetünk szép lábaikban (a vén huncut!), elismerés illeti meg őket azért is, hogy felfokozott fehérneműkulturájukkal elősegítik az enemü gyáripar fejlődését...”

Ez már döfi. Iparpártolás? ... Az is jó. Éljen! ... Evviva! ... Hip, hip, hurrah! ... Hoch! ... Hoch die egészen rövid szoknyáksz! ...

Fóthy Ernő.

— Megkezdődött a szentgotthardi affér vizsgálata. Párisból jelentik: Hír szerint. Genfből szombaton két polgári szakértő utazik le Szentgotthardra, hogy ott vizsgálatot tartson. Egyidejűleg a hármás-bizottság felkérte a népszövetséget, hogy jelöljön ki két vasuti vá-

Veszedelemesen árad a Maros.

Két nap alatt közel két métert emelkedett a vizállás.

(Arad, március 29.) A Maros felső folyásáról már napokkal ezelőtt nagyszabású áradásról érkezett jelentés Aradra. Az áradás tegnap ide érkezett és a Maros vizállása tegnapról mára feltűnően emelkedett. A mérések kimutatták, hogy Aradon huszonnégy óra alatt közel két métert áradt a Maros. Miután

további emelkedésről érkeznek jelentések, az aradi vízügyi hatóságok megtették a kellő intézkedéseket az esetleges veszély elhatárolására. Egyelőre csak a gyeptér körüli részt és a csálai erdő területének egy részét fenyegeti veszély.

Reinitz Jakab be akarja bizonyítani ártatlanságát Oradeán. Nagyon megöregedett a fegyházban a kétszeresen elítélt rab. — Reinitz haragszik az egész világra.

(Az Aradi Közlöny oradeai tudósítójának telefonjelentése.) Mint már jeleztük is, tegnap délután megérkezett Oradeára vasoldalu ablaktalan fegyencszállító vasuti kocsiában a nagyenyedi fegyházból Reinitz Jakab, akit kétszer itélt életfogytiglani fegyházra a satmari törvényszék. Reinitz ügyét most pénteken tárgyalja majd az oradeai ítélőtábla és ezért hozták le a rabot Enyedről Nagyváradra. Reinitz nem egyedül jött, hanem 11 társával. Ezek között legérdekesebb egy Dasculescu Gheorghe nevű ur, aki 16 évvel ezelőtt olyan Gaetanszerű tettet követett el. Meggyilkolta a barátnőjét. Dasculescu ma is elegáns és szép fiú. Finom nikkal bilingsék vannak kezén és iparművészettel foglalkozik.

Reinitz nagy ügyel-bajjal próbál leszállni a kocsiból, éktelen zörgést csinál a hatalmas vasláncokkal, amely két lábát bokában összekulcsolja és felvezet ugyancsak összevasalt kezéhez. Megláncolt kezében inaszereket tartalmazó kis zöld plüss zacskót tart. Ha nem segítik az örök a leszállásban, azt hiszem még most is ott állna a kupében. Egy fegyencruhás, mord képti ember — legalább 30 év ri le az arcáról — rákiált:

— Szállj már ki... Vagy szólják a hordárnak, hogy Reinitz ur ki akar szállni...

— Hordár, hordár, Reinitz ur ki akar szállni...

Reinitz dühösen méri végig társait, aztán nagynehezen lekászolódik a kocsiból. Határozottan megöregedett a legutóbbi szatmári tárgyalás óta.

A fogházirodában alkalma nyílik az Aradi Közlöny oradeai tudósítójának, hogy beszéljen Reinitz-cel. Nagyon haragszik az újságírókra, nem tud nekik megbocsátani, ameddig él. Ez kitűnik válaszából is.

— Milyen ártatlansági bizonyítékokat hozott? — kérdezzük.

— Hoztam sokat nagyon, de az nem tartozik önre. Ártatlan vagyok és most sikerülni

kérdésekben jártas tagot, akik majd a magyar kormány által rendelkezésre bocsátott okmányokat felülvizsgálják. Ezek csak esetleges kiegészítések miatt utaznának Szentgotthardra. A szakértői jelentések beérkezését a bizottság két-három hét múlva várja és husvét után összeül Párisban, hogy döntést hozzon.

— Eljegyzés. Simsovits Simi (Arad) eljegyezte Mendel Böskét Marosvásárhelyről.

— Meghalt Kristóffy József. Budapestről jelentik: Ma éjszaka meghalt délegyházi birtokán 71 éves korában Kristóffy József volt magyar belügyminiszter hosszas betegeskedés után. Kristóffy József a báró Fejérváry-kabinetnek, az u. n. darabont-kormányának volt a belügyminisztere. Ezt a kormányt, amely 1904-ben egészen szokatlán körülmények között alkotmányellenesen került Magyarországra, nagy népszerűtlenség fogadta az egész országban. Ezt egyedül Kristóffy belügyminiszter kísérelte meg ellensúlyozni. Volt az első, aki hangoztatta, hogy az országnak általános, titkos választójoga van szüksége. Kristóffy törvénytervezetet is készített erről, de törvény nem lehetett belőle, mert közben megbukott a Fejérváry-kormány s vele együtt Kristóffy is. Az elhunyt, aki különben most teljesen visszavonult életet élt, a régi magyar politikai világ egyik érdekes alakja tűnt el örökre. Az elhunyt volt miniszter annak idején több ízben járt Aradon is.

fog meggyőzni a bíróságot, hogy kétszer ártatlanul ítélték el.

— Szóval Rozmari Jenőt nem maga gyilkolta meg?

— Se a Rozmari-t, se a Groszt. Reinitz Jakab nem gyilkolt és nem gyilkolhatott. Hiába minden, egyszer ki kell derülni az igazságnak.

— Azt mondta a szatmári tárgyaláson, hogy két hét múlva abba a terembe viszi a Rozmari-t, igazgyilkosait. A két hét már elmúlt.

— A Rozmari-gyereket nem láttam soha, nem ismertem soha, tehát nem gyilkoltam meg — felel dühösen. — Ne faggosson engem.

— Ki fogja védeni a tárgyaláson?

— Ifj. dr. Borgida Lajos. Megígérte, hogy eljön. Nem tudom. Vagy Simonca dr., majd meglátom. Csak maga ne aggódjon értem. Majd megvédem én magam. Maguk újságírók levizsgáztak előttem.

— A családja ir magának néha-néha?

— Nem tartozik a nyilvánosságra.

— Hogy van a fogházban? Jól viseli magát? Még mindig vezetője a szövetségi osztálynak?

— Tán maga is volt a nagyenyedi fegyházban, hogy ezt is tudja? Nem tartozik ez se a nyilvánosságra.

Reinitz ur nagyon dühös. Egészen udvariatlan lett. Szerencse, hogy jön a fogházör és elviszi magával a cellába. A pénteki táblai ítélőtárgyalás iránt egész Váradon igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Okvetlenül hallgassa meg
Rubinstein Ernát
a hegédűsök királynóját
vasárnap, április 1-én!

— Mussolini D'Annunzio ellen. Osloból jelentik: Az egyik nagy lap interjút közöl Mussolinivel, aki kijelentette, hogy D'Annunzio Olaszország életében eljátszotta szerepét. D'Annunzio pozór csupán, a szép szavak zsonglörje és a degeneráció reprezentánsa. A mai Italia nem veheti hasznát az ilyen embereknek, mert ennek az országnak egészséges költészetre van szüksége.

— Kimondották a csődöt a bukott cluj bank ellen. Clujról jelentik: A cluji törvényszék ma délelőtt kimondotta a csődöt az Egyesült Közgazdasági Jelzálogbank R. T. ellen. A csödtől dr. Barbul Jenő egyetemi könyvtáros kérte, akinek fél milliós betéte volt a pénztintézetnél. Csödtömegmondokká dr. Calutiu Martian volt prefektust nevezte ki a bíróság, amely a követelések határidejét június 25-ben, a csödválasztmány megválasztását pedig július 27-ben állapította meg. A csödbejutott bank vezetői tovább folytatják az egyezkedő tárgyalásokat és még mindig biznak a pékés megoldásban.

— Erdélyi Béla visszafizeti a meggyilkolt Forgács Anna hozományát. Budapestről jelentik: A törvényszék mai tárgyalásán egyezség jött létre Erdélyi Béla és apósa között az ismeretes hozománypörben. A feleséggyilkossággal vádolt Erdélyi Béla jogi képviselője ugyanis kijelentette, megbizója kötelezi magát arra, hogy 7100 pengőt, mint Forgács Anna hozományát kamatostól és perköltségestől két hét alatt visszafizeti.

— **Méhoperációt végeztek Zita császárnén.** Madridból jelentik: Szerdán délelőtt Madrilban, a híres bécsi gineológus méhoperációt végzett Zita volt magyar királynén, aki már teljesen jól érzi magát, de néhány hétig még a klinikán kell feküdie.

— **Borzalmas vasúti szerencsétlenség Ploestiben.** Ploestiből jelentik: Megrendítő vasúti szerencsétlenség történt ma reggel a ploesti-i pályaudvaron. A campinal „Steaua României” egyik igazgatójának felesége, Danila Andreiné, aki szüleit látogatta meg Ploestiben, felszállás közben öt éves kislányával együtt a már elindult bucuresti-i gyorsvonat kerekei alá került. A kerekek mindkettőjüket borzalmas módon szétmarcangolták. A vizsgálat megállapította, hogy Daniláné elkésve érkezett a pályaudvarra és így a forgalmi tisztviselő figyelmeztetése ellenére is fel akart ugrani a már mozgásban lévő gyorsra. A lépcsőn azonban elcsuszott s előbb gyermekét ejtette ki az öléből, majd ő maga is a kerekek alá került. A megrendítő szerencsétlenség híre mély részvétet keltett.

— **A nyugdíjasok figyelmébe:** Értosítjuk a volt Acsev. nyugdíjasokat, hogy nyugdíjügyük tárgyában április 2-án, hétfőn este 6 órakor a város háza nagytermében beszámolót tartunk. Felkérjük az Acsev. nyugdíjasokat, hogy a beszámolón az ügy fontosságára való tekintettel, teljes számban jelenjenek meg. — Egyben közölni tesszük, hogy Raileanu államtitkár hétfőn délután fél 2-kor érkezik Aradra. A hozzá menesztendő küldöttség ügyében vasárnap délután 4 órakor helyiségünkben határozunk. — A pénzügyigazgatóságnál fizetett nyugdíjasok szives figyelmét újból felhívjuk arra, hogy akik hátralékban vannak, hátralékaikat az ott megjelent tisztviselőknél kifizethetik. Kérjük, hogy tagkönyvecskéiket hozzák magukkal. Akik még nem tagjai egyesületünknek, ott a helyszínen be is irathozhatnak. **A nyugdíjgyűlés vezetője.**

— **RÁDIO-MŰSOR. Péntek, március 30.** Wien—Grác. 19.30. Passio előadás. — Berlin. 22.30. Olasz hangverseny. — Boroszló. 20.10. Operaelőadás. — Frankfurt a. M. 22. Hangverseny. — Leipzig. 21.15. Szimfonikus hangverseny. — Milano. 22. Jazzband. — München. 20. Hangverseny. — Nápoly. 20.50. Operaelőadás. — Pozsony. 18. Kvartett. — Prága. 21.15. Hangverseny. — Stuttgart. 16.15. Hangverseny. — Zágráb. 20.35. Zongoraest. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Kamarazene. 20.30. Kerpely Jenő gondonka estje. 22. Cigányzene.

Gyújtogató aradi bérkocsis.

Családi háborúság miatt felgyújtotta anyósa házát.

(Arad, március 29.) Ma kora reggel fél hat órakor a város háza toronyőre nagyobb tüzről tett telefonjelentést az aradi tűzoltóságnak. Hamarosan megállapították, hogy a tűz a Sava Raicu (György) uccában keletkezett, ahol Ciandan Szofia nádfedeles háza borult lángba. Néhány perc múlva megjelentek a helyszínen a tűzoltók Mihailovics Gyula főparancsnok vezetésével és teljes erővel fogtak a tűz oltásához, amely átcsapott az udvarban lévő istálló tetejére is. A háztető menthetetlen volt és a tűzoltók munkája csupán a tűz lokalizálására szorítkozott. Hét órára sikerült a tüzet eloltani, de a ház és istálló teteje teljesen elhamvadt. A helyszínre megérkezett a rendőrség is és Filotti Zamfir rendőrprefektus személyes vezetésével indult meg a vizsgálat a tűz okának kiderítésére. A gyanu ugyanis már az első percben az volt, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. A kihallgatott tanúk vallomásai alapján hamarosan kiderült, hogy a házat Ardelean György bérkocsis, a ház tulajdonosnőjének veje gyújtotta fel bosszúból. Ardelean Györgyöt ezelőtt két héttel ott hagyta felesége és édesanyja házába költözött. A bérkocsis többször kérte, hogy jöjjön vissza hozzá. Ma hajnalban részegen zörgött be anyósa házába, de nem engedték be és elhatározta, hogy bosszút áll. Valahonnan petróleumot szerzett, leöntötte a háztető egyik sarkát és felgyújtotta. Ardelean Györgyöt a rendőrség nyomban letartóztatta. Az összegyűlt tömeg, amikor megtudta, hogy Ardelean a gyújtogató, megakart lincselni a részeg embert. A rendőrségnek csak nehezen sikerült megvédeni a gyújtogatót a nép dühe ellen. Ardelean Györgyöt az ügyészség fogházába szállították.

Hatvany Lajost szabadlábra helyezik.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A törvényszék báró Hatvany Lajos szabadlábra helyezési kérvényét a táblához tette át, amely a napokban dönt az ügy-

ben. Beavatott körök úgy hiszik, hogy Hatvany már szabadlábbon védekezhetik a tábla előtt.

Gulácsy Irén, Hamueső SANDOR FERENC könyvtárában Arad

Németország extrónörököse Ocean-repülésre készül.

Frigyes Vilmos lesz Köhl kapitány utitársa. — Miért bocsátotta el a Lufthansa a pilótát. — Egyelőre elmaradt az Oceanrepülés.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) A baldoneli repülőparancsnokság jelenti, hogy Köhl kapitány elhalasztotta mai startját és megvárja a kedvező idő beálltát. Az indulás időpontja teljesen bizonytalan. A Chicago Tribune párisi jelentése szerint a Bremen fedélzetén Köhl kapitánnyal nem Hühnefeld báró tartózkodik, hanem Frigyes Vilmos extrónörökös, aki az utolsó percben érkezik Baldonebe és Loose pilótával együtt résztvesz az oceanrepülésben.

A berlini lapok jelentése szerint Köhl kapitányt az oceanrepülés miatt bocsátották el a Lufthansától. A német Lufthansa ezzel szemben közli, hogy Köhl a tervezett repüléséről tárgyalásokat folytatott, anélkül, hogy erről

értésítette volna a Lufthansát, pedig, mint alkalmozottnak, ez kötelessége lett volna. A Lufthansa nem Köhl, hanem egy harmadik személy utján szerzett tudomást a tárgyalásokról. Ha Köhl megtette volna szabályszerű bejelentését, szabadságot kapott volna, mint az a múlt évi oceanrepülés alkalmával történt. Bár Köhl erre idejekorán figyelmeztették, ő anélkül, hogy a Lufthansát értesítette volna, elhagyta állását.

A hamburgi tengerészeti meteorológiai állomás vezetője nyilatkozik a Berliner Tageblattnak és leszögezi, hogy a jelen pillanatban a legesélyesebb valószínűsége sincs annak, hogy Köhl kapitány a siker reményében indulhatna utnak. AA start a jelen pillanatban a százszázalékos öngyilkossággal lenne egyenlő.

Mennyi a honatyák fizetése az egyes országokban.

Milyen az orosz „alkotmány”. — Melyek Mussolini összes hivatalai, rangjai és címei. — Mindezekről és más számtalan dologról számol be a góthai diplomáciai évkönyv most megjelent idei kiadása.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Ma hagyta el a sajtót az ismert góthai udvari évkönyv nem kevésbé híres párja, a góthai diplomáciai és tudományos évkönyv idei, 1928-as kötete, amely évfolyamjelzésként a 165. számot tünteti fel címlapján. A góthai diplomáciai évkönyv a földkerekség összes államairól beszámol. Megtudjuk belőle, hogy az elmúlt esztendőben új alkotmányt kaptak Görögország, Memei, Monaco, a Kanári-szigetek, az olasz gyarmatok, Tunisz, Marokkó, Francia-Indokina, Holland-Keletindia, Sziám és Kina. Hasonlóképpen megreformálódott az Északamerikai Egyesült-Államok és Brazília egyes államainak alkotmánya.

Az új góthai évkönyvből megtudjuk azt is, hogy mennyi a honatyák fizetése az egyes országokban. A következőkben közöljük a fontosabb államokról szóló adatokat: a német birodalmi gyűlés tagjai 619 márka fizetést kapnak havonta; az osztrák nemzetgyűlés tagjainak havi fizetése 612 schilling; Belgiumban a képviselők évente 12.000, a szenátorok, kevesebb dolgot lévén, 4000 frankot kapnak; Nagybritanniában a képviselők havi fizetése 400 font sterling; Bulgáriában a képviselők napidija 400 léva; Dániában a honatyák fizetése 4840 koronától 6092 koronáig terjed; Franciaországban az évi javadalmazás 45.000 frank; Görögországban a képviselők havi fizetése 2000 drachma; Olaszországban egész esztendőre mindössze 15.000 lírát kapnak a fascista parlament tagjai; Japánban a képviselők évi fizetése 3000 yen; Hollandiában az alsóház tagjai naponta 20 forintot kapnak, a felsőház tagjainak évi javadalmazása viszont 5000 forint; Norvégiában a képviselők évi fizetése 7000 korona; Svédországban a parlament tagjai 32 korona napidiját kapnak; Svájcban a képviselők napidija 30 frank; Oroszországban a központi végrehajtóbizottság tagjai havonta 225 aranyrubelt kapnak; Jugoszláviában a képviselők napidija 300 dinár; Csehszlovákiában a honatyák 5000 korona havi fizetésben részesülnek; Romániában 10.000 lej havifizetést és 1000 lejes napidiját kapnak a parlament tagjai; Törökországban a havi javadalmazás 300 török font; Magyarországon a képviselőház tagjai havonta 300 pengő tiszteletdíjat kapnak.

Szovjetország alkotmányát a diplomáciai évkönyv a következőkben ismerteti: a központi végrehajtóbizottság (Zentralnyi-ispol-

nitelny-Komitet, rövidesen ZIK) két kamarából áll. Az egyik a szövetségi tanács (Sojusnij, vagyis szovjet), amelyet az egyes szövetséges államok választanak évenként lakosságuk arányszámában és amely 450 tagból áll. A másik a nemzeti tanács (Szovjet-Nacional-inosztei), amely az egyes tagállamok 5—5 delegátusából tevődik össze. A tagok száma a nemzeti tanácsban 135. A ZIK minden második esztendőben összehívja a szövetségi kongresszust, egyébként azonban a legfőbb államhatalom birtokosa, évenként háromszor ülésezik, új törvényeket hozhat és a régieket megszüntetheti.

A népbiztosokat szintén a ZIK választja, még pedig évenként. A népbiztosok tanácsát az elnök (Lenin halála óta Ryhów) vezeti. — Egyébként a népbiztosok tanácsa (SNK-szovnarkov) 12 tagból áll.

Megtudjuk az évkönyvből Benito Mussolini összes hivatalait, címét és rangjait is. Eszerint a Duce egy személyben miniszterelnök, külügyminiszter, belügyminiszter, hadügyminiszter, tengerészeti miniszter, légügyi miniszter és a fascista szervezettek minisztere.

— **Mikor lesz nagykorú IV. Károly exkirály fia.** Bécsből jelentik: A Madeira szigetén elhunyt IV. Károly volt osztrák császárnak és magyar királynak fia, Ottó, ez év november 30-án tölti be 16. életévét, ami által a Habsburg-ház házi törvényei szerint nagykorú lenne. Ezzel kapcsolatban az elhunyt király végrendeletének egy nagy feltűnést keltő pontja került most nyilvánosságra, amely kimondja, hogy Ottó királyfi csak akkor lehet nagykorú, ha 18. életévét betöltötte. Az osztrák és a magyar alkotmánytörténelem arról tesz tanúságot, hogy e tekintetben minden esetben az uralkodóház törvényeit vették figyelembe, a melyek kimondják, hogy egy régens, vagy trónörökös 16 éves korában nagykorúnak tekintendő. Ugyanez a házi törvény azonban azt is tartalmazza, hogy a családfőnek joga van ezt a nagykorúsítási korhatárt megfelelőbbé tenni, vagy meghosszabbítani. Amikor Károly király Madeira szigetére került száműzetésbe, sokat foglalkozott fia neveltetésének problémájával s halála előtt végrendeletileg meghosszabbította Ottó nagykorúságának határidejét akkorra, mikor Ottó 18. évét tölti be. Eszerint tehát Ottó herceg 1930-ban lesz csak nagykorú.

ERZSEBET MOZGO

TELEFON SZAM 70.

Ma d. u. 5, 7 és 9 órákor utóljára

A világ legkiválóbb filmalkotása! Aradon premier!

Gróf Tolstoj Leó örökbecsű regénye: „Kreutzer szonáta“

A szonkar Beethoven „Kreutzer szonáta“-jával kíséri a darabot.

Rendes olosó helyárák.

Jegyek elővételben.

Elitették az aradi bírák rágalmozóját.

A nagyváradi törvényszék elitelt egy görögkeleti lelkészt, mert azt állította az aradi bírákról, hogy baksis nélkül nem hoznak ítéletet. Rágalmazás vétségében mondották ki bűnösnek.

(Az Aradi Közlöny oradealtudósítójának telefonjelentése.) Érdekes és szokatlan ügyben hozott tegnap délelőtt ítéletet a nagyváradi törvényszék Manea-Balogh-büntetőtanácsa. Popa Teodor, felkéri görögkeleti lelkész állt a bíróság előtt, aki ellen azért emeltek vádat, mert az állította, hogy

az aradi törvényszéki és járásbírói bírák rosszindulatúak és csak akkor hoznak egy ügyben ítéletet, ha baksist kapnak.

Popa Teodor lelkész kijelentéseinek ugyanis az volt az előzménye, hogy felesége egy örökösödési ügyből kifolyólag pert indított az aradi bíróságoknál. A pert a lelkész véleménye

szerint az aradi bíróságok nagyon lassan tárgyalták és ezért a lelkész

feljelentést tett az igazságügyminiszternél az aradi bírák ellen és a feljelentésben tette meg a fenti ominózus kijelentést.

Az igazságügyminiszter a feljelentés alapján elrendelte a vizsgálatot, amely megállapította, hogy az aradi bírák minden esetben a törvény szerint jártak el.

A tegnapi tárgyaláson Popa Teodor kijelentette, hogy feljelentése félreértésből származott. A nagyváradi törvényszék a fenförgő elnyitó körülményekre való tekintettel Popa Teodort rágalmozás vétségében mondta ki bűnösnek és ezer lej fő- és kétszáz lej mellékbüntetésre ítélte.

Filmkirálynőt választottak Budapesten.

Kik akarnak Bánky Vilma és Ronald Colman utódai lenni. — A zsüri szerint nem volt valami különös anyag. — Nyolcvan jelöltet ki, de az első helyre egy outsider futott fel.

(Az Aradi Közlöny Budapestre kiküldött munkatársától.) Sokszáz varrógép elnémult tegnap Pesten és sokszáz kereskedőség kért kimenőt gazdájától a nagy napra. Samuil Goldwyn film-sztárokat keres Budapesten. Új Bánky Vilma és új Ronald Colmant. Szép, színes remények hömpölygő folyama ismét nekibuzoghatott. Feldobhatott sok lélekben a remény: hátha?... És tegnap volt a kijelölés...

Rohan az autó a Corvin-film-telep felé, a Zuglóba. A rendőr-kordon türelmetlen és kínosan kiszéplült tömeget szorít vissza. A nők jól kifestve, a fiúk kikenve, frissen borotválva, voltak azonban szakállas parasztagdák, a még fent idéző „tenyészek“, borostás arcu munkások, fiatalok, vének, válogatott cigánylegények, furcsa gyülekezés...

Tízével terelik a sztár-jelölteket a zsüri elé. Az államtitkárok, szakemberek, újságírók mustárlják a felhajtást. Mennyi szépnak mondott fiatal leány, mennyi szépnak csufolt elvirágzás, illegetések, tükör előtt bevágott mosoly, vigyor, mozdulat. Három csoportba osztják a jelentkezőket. Az F-csoport a fontos. Ide tömörítik az elfogadhatóbbakat. Mert kitűnő nincs egy se. Csak közepes. Jelentéktelen átlagban a csinosak, az ember talán a villamoson megnézi őket, de a lepedőről szebbet kíván. Mily groteszkek az emberiség hiúságba fulladó önámításai. „Szép vagyok! Tetszeni fogok...“

Vajon ki beszélte fejébe annak a kis sápadt, vízszinben elmosódó szemű masamódnak, hogy vonultassa fel „szépségét“ Bánky Vilmaival konkurrálva a nagy versenyen. És mi jogon álmodta a hónapos szobában ez a feleség arcú borbélylegény, hogy iériásabb, mint Ronald Colman? Az önbizalom és a reményekbe vetett hit, a szerencsepróbálás, hogy görnyedezik a guny sulya alatt. Mert a zsüri csipős. És a jelölt főnm a dobogón, sokszor el is pityereghet. Talán öngyilkosságra is gondol, amikor a következő jelölt hetykesége letaszítja és ferde sarku cipőjével elkopog. A jelentkezőknek vége-hossza sincs. Pedig a zsüri gyorsan ítélt, gyorsan markol a szívekbe, gyorsan tipor össze reménykődbe burkolt vágypalotákat. De néha vissza is szólít egyeseket. Hisz ennek szép a feje, de az alakja nem fedi a modern atmoszférát. Elszorul a szíve az embernek, látva az álmok vergődését.

Egymás elé csörtetnek a delikvensék. Egy kis nő minden öt percben újabb ruzsada-got mázsol szét a száján. Aztán lerágja az izgalomtól. Hiába is volt minden. Elasztították. Csak a szemközti vendéglős boldog. Mert az izgalmak hevében mindenki megéhezik. A

virstlik konjunkturája nagyszerű. Egy-két gazda, akik nem tudni, komolyan jöttek-e a jelentkezésre, beülnek borozni és pityókásan dülöngélnek a zsüri elé, merthogy az anyjuk igen nagyon örülne, ha az apjuk ott mozogna a lepedőn.

Esti szűrkeségbe hanyatlott már az érdeklődés. Szépen elfogytak végre a jelentkezők. Kiválasztottak ugyan sok aspiránst, mintegy nyolcvanot, fiut, leányt vegyesen, de általában nem volt meglegedve a zsüri az anyaggal. Nem is nagyon hiszik, hogy Sam Goldwyn föl fedezne arcképük között egy új Bánkyt, vagy Ronald Colmant. Hacsak nem egy pájos kis leányt, aki mindössze 15 éves és nem is ő, hanem az édesanyja jelentkezett a versenyre. A zsüri megnézte az anyját és az első helyen jelölte a leányt...

Vagy nyolcvan szívnek hosszú ideig nem lesz nyugta. Mind várják a nagy Goldwyn döntését... Ki lesz az új magyar filmkirály és filmkirálynő?...

Husvét után tárgyalják a lakbértörvényt.

Az igazságügyminiszter hevesen tiltakozik minden esetleges újabb módosítás ellen.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara jogi és törvénykezési bizottsága tegnap este tárgyalás alá vette a lakbértörvényjavaslat új formuláját és elfogadta azt a változtatást, amely a fővárosban 1500, a vidéken 800 leiben, illetve koronában állapítja meg a meghosszabbítandó szerződések értékhatárát. A bizottság döntése a kamara folyosóin ma élénk visszhangot keltett, annál is inkább, mert a bizottság döntését Stelian-Popescu igazságügyminiszter kudarcaként könyvelik el. A képviselők nagyrésze azonban ezt a megoldást is elfogadhatatlannak tartja és ezért még a délelőtti folyamán nagyszámú liberális és Lupu-párti képviselő értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy új javaslatot dolgoznak ki a kérdésben és ezt már a holnapi nap folyamán beterjesztik a bizottságnak. Az értekezlet által nyomban megszövegezett javaslat a meghosszabbítás tekintetében nem ismeri értékhatárt és azt kivétel nélkül minden lakbérszerződésre kiterjeszteni kívánja és pedig az eddigi lakbérek ötven százalékos emelése mellett. Amikor az értekezlet határozatát az igazságügyminiszter tudomására hozták, Stelian-Popescu kijelentette, hogy lehetlent kívánnak s egyben tiltakozott az ellen, hogy a javaslatot kizárólag az ő akaratnyilvánulásának tulajdonítsák. A javaslatot a minisztertanács elfogadta, az tehát a kormány együttes akarata. Kijelentette, hogy minden újabb mó-

dosítás elől a leghatározottabban elzárkózik, mert a jogügyi bizottság döntése eléggé respektálta a lakók érdekeit, továbbiakban tehát nincs szüksége a javaslat módosítására, mert a lakók sérelmei ezzel még koránt sincsenek orvosolva. A lap szerint Stelian-Popescu igazságügyminiszter eddigi engedékenysége Bratianu és Duca ismételt kérésére következett be, a miniszter azonban most már szigoruan ragaszkodik ahhoz, hogy a jogügyi bizottság által jóváhagyott javaslat minden változtatás nélkül kerüljön a parlament elé. Hír szerint ez nyomban a husvétünnep után meg is történik.

Az aradi Vöröskeresztközgyűlése

Az egyesület érdekes beszámolója. — A soborsini nyaralótelep működése.

(Arad, március 29.) Az inségések istápotása körül felbecsülhetetlenül nagy karitatív munkálatait kifejtő Vörös Kereszt Egyesület aradi fiókja ma délután tartotta hatalmas érdeklődés mellett rendes évi közgyűlést az aradi városháza dísztermében. Dr. Botis Tivadarné elnökö nyitotta meg tartalmas bevezető beszédével a közgyűlést. Mely fájdalommal emlékezett meg Románia elhunyt uralkodójáról, Ferdinánd királyról és hódolatát fejezte ki Mihály király iránt. Savonescu Virgil tanár, egyesületi titkár névső titkári jelentése következett. Beszámolt Radu Rosetti országos egyesületi alelnök aradi látogatásáról, majd az egyesület működéséről referálva, bejelentette, hogy az egyesület megvette a soborsini Ürményi-kastély parkjának egy részét, ahol gyermeknyaralótelepet létesített. Majd elmondotta, hogy az egyesületnek a békeesztendőkre előírt programjából mit sikerült realizálni: a januári sparyóljárvány alkalmával a külváros inséges betegít orvossággal, élelemmel és tüzfával látják el, március hóban pedig dr. Botis Tivadarné, báró Popp Aurelné, dr. Knall József főtörzsorvos, dr. Cosma Demeter és dr. Flesa János főorvosok megvizsgálták az aradi iskolák növendékeit, a nyaralótelepre szoruló gyermekek pontos összeállítására céljából s a nyaralótelepen július 1-től október 15-ig 300 kis gyermek faji és felekezeti különbség nélkül jólétet, pihenést talált. Majd az egyesület köszönetét tolmácsolta Georgescu Iános megyei prefektusnak, dr. Angel István polgármesternek, báró Neuman Alfréd gyárosnak, gróf Huszady Károlynak, Mocioni Antal udvari fővalászmesternek, Mocioni Jonel földbirtokosnak, az összes aradi bankoknak, Serb Tivadar ezredparancsnoknak, dr. Marcus Mihály szenátornak, Spiru dr. egészségügyi főfelügyelőnek, dr. Curtuțiu Valériának és az Ürményi-családnak, akik különböző módon segítettek elő az egyesület áldásos tevékenységét. Jelentést tett a novemberi gyűjtési akcióról, az egyesület fakiosztásáról és a megye lakosságának nagyszerű segítségnyújtásáról, beszámolt az egyesület alapjának emelésére létesített soborsini ipari műhelyekről és dr. Albu István poliklinikai főorvos és dr. Curtuțiu Valéria vezetésével létesített önkéntes ápolónő-kurzus fejlődéséről. Végül köszönetet mondott az egyesület fáradhatatlan elnöknőjének, dr. Botis Tivadarnénak, valamint az aradi napisajtónak s felkérte a megye lakosságát a további segítségre. Popa Constantin az egyesület pénzügyi helyzetét tárta föl és ajánlatára Vortan főhadnagyot az egyesület költségvetésévé választották s majd a lemondott Nasta Viktor és dr. Suciú Iustin alelnökök helyébe dr. Németh Jánosné és dr. Cucu Vazulné választotta meg a közgyűlés. Végül a vezetőség kérésére Paunescuné Lucy ezredesné elvállalta az egyesület képviselőjét az országos egyesület bucaresti-i közgyűlésén. Báró Popp Aurelné pedig megköszönte Savonescu Cornel titkár tevékeny munkáját. Ezzel véget is ért a közgyűlés, amelyen a következő hölgyek és urak jelentek meg: dr. Botis Tivadarné, báró Nopcsa Elekné, báró Neuman Alfrédné, Goldis Lászlóné, dr. Marcus Mihályné, Paunescuné Lucy ezredesné, dr. Németh Jánosné, Gyv. Antal Zsigmondné, Laczay Endréné, Vancu Györgyné, Popescu Negurané, dr. Ürményi Alice, Domonkos Gézáné, Georgescu Péter vezérkari ezredes, dr. Knall József főtörzsorvos, dr. Cucu Vazul városi főorvos, Popa Constantin kulturatanácsnok, dr. Botis Tivadar szemináriumi rektor, dr. Botis Aurel, Vortan főhadnagy, Savonescu Cornel.

Husvételi táncmulatságot rendeznek a kereskedelmi és magánalkalmazottak április hó 8-án.

KÖZGAZDASÁG.

Április 3-án tárgyalják az aradi Ipar- és Népbank elleni csődkérelmet. Egy napon lesz döntés a két vagyonbukott aradi pénzügyintézet dolgában.

(Arad, március 29.) Az összeroppant aradi Ipar- és Népbank R.-T. néhány türelmetlen betétese, Franck István és társai, — mint ismeretes — pár nappal ezelőtt csődmegnyitási kérelmet nyújtottak be az aradi törvényszékhez. A bank nyugodt felszámolását ilyen formán megakadályozni szándékozó váratlan fordulat természetesen nagy riadalmat keltett a többi betétesek között, akik érthető érdeklődéssel tekintettek az aradi törvényszék csőd-tanácsának az ügyben mai napra kitűzött tár-

gyalásán hozandó döntése elé. Közben azonban a csődtanácsi tárgyalás terminusa tekintetében változás történt, amennyiben a tárgyalás megtartását április 3-ikára tűzték ki s így a mai tárgyalást nem is tartották meg. Nem érdektelen, hogy ugyancsak erre a napra van kitűzve az Egyesült Bank R.-T. ellen benyújtott csődmegnyitási kérelem tárgyalása is. Érdeklőt körökben most fokozottabb érdeklődéssel tekintenek a két tönkrement pénzügyintézet további sorsa elé.

Aradi részvénytársaságok adója.

Május elsején kezdődik az adókiivetés. (Arad, március 29.) Mint ismeretes, az ipari, kereskedelmi és összjóvedelmi adókiivetések határidejét a pénzügyminiszter néhány nappal meghosszabbította és így a kivételek március hó vége helyett csak husvétkor zárulnak le véglegesen. A munka épen ezért erős tempóban folyik az aradi pénzügyigazgatóság, hogy még a hátralevő tárgyalásokkal a rendelkezésre álló rövid idő alatt feltétlenül elkészülhessenek. Az adókiivetések eredményeit statisztikába foglalja a pénzügyigazgatóság, alig fejeződnek be tehát ezek a munkálatok, újabb feladat vár a pénzügyi adminisztrációra. A pénzügyminisztériumból különben ma rendelet érkezett a pénzügyigazgatósághoz, amelynek értelmében a részvénytársaságok adójának kiivetése 1928. május elsején kezdődik meg. A pénzügyigazgatóság ezért most felhívja a részvénytársaságok figyelmét, hogy adóvallomásaikat április 30-áig bezárólag nyújtsák be, amánál is inkább, mert azokat a vallomásokat, amelyek későn érkeznek be, a kivetőbizottságok nem veszik figyelembe és saját kalkulációjuk szerint vetik ki az adót. A részvénytársaságok adókiivetési tárgyalásait a miniszteri rendelet szerint június elsejére kell befejezni. A tárgyalásokon a részvénytársaságot az illető vezérigazgató, vagy pedig a cégjegyző képviselheti.

Zürichben 3.23.50 a lej.

Helyi valutaárak. (Március hó 29.)
Kifizetések: Berlin 38.45, Newyork 160.50, Páris 6.35, Milánó 8.52, Prága 4.77.50, Budapest 28.20, Zágráb 2.83.25, Bécs 22.70, London 785.50, Zürich 31. — Árú: Márka 38.47.50, dollár 160.70, francia frank 6.34, olasz lira 8.52, cseh korona 4.77, pengő 28.17.50, dinár 2.83, osztrák schilling 22.67.50, angol font 785, svájci frank 30.97.50. — Pénz: Márka 38.45, dollár 160.60, francia frank 6.33, olasz lira 8.51, cseh korona 4.76, pengő 28.15, dinár 2.82.50, osztrák schilling 22.65, angol font 789.50, svájci frank 30.95.

Zürichi tőzsdézárás. (Március hó 29.)
Berlin 124.12.50, Amsterdam 209.05, Newyork 518.95, London 2533.62.50, Páris 20.43, Milánó 27.42.50, Prága 15.30, Budapest 90.67.50, Belgrád 9.13.25, Bucuresti 3.22.50, Varsó 58.25, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdézárás. (Március hó 29.)

Berlin 124.12, Amsterdam 209.02.50, Newyork 519, London 2533.50, Páris 20.43, Milánó 27.42, Prága 15.38, Budapest 90.65, Belgrád 9.14, Bucuresti 3.23.50, Varsó 58.25, Bécs 73.05.

— Az aradi kamara igazgató-választmányi ülése. Ma délután tartotta az aradi kereskedelmi és iparkamara igazgatósága rendes havi ülést, amelyen először a kamara jövő havi — április 26-iki, vagy határozatképtelenség esetén április 29-iki — közgyűlésének előkészítését tárgyalták meg. A kamara vezetősége ismertette azokat a jelentéseket, amelyeket a közgyűlés elé visznek. Majd a napirenden a postacsomagok vámolása körüli mizéria szerepelt és ehez Domán Sándor, Deutsch Andor és dr. Rácz Sándor szóltak hozzá. Végül is dr. Marcus Mihály kijelentette, hogy a legerélyesebb lépéseket teszi meg a kamara az anomáliák megszüntetésének érdekében. Azután Kerpel Izsó az arad-timisoarai országút rettenetes állapotát tette szóvá és ez ügyben is úgy határozott a kamara, hogy sürgős intézkedéseket tesz illetékes helyen az országút rendbehozatalára. Ezzel az ülés véget is ért.

— Az Aradi Polgári Takarékpénztár terjeszkedése. Nagyjelentőségű tranzakciót fejezett be tegnap az Aradi Polgári Takarékpénztár igazgatósága nevében Weissenburger Nándor vezérigazgató. Általánosan ismert tény az aradi és bányászati pénzügyintézetek, hogy a jöhrü Német Szerbcsanádi Takarékpénztár Részvénytársaság az általános gazdasági krízis következtében, fizetési nehézségekkel küzd. A válságba jutott pénzügyintézet vezetősége, átvizsgálva a helyzetet, megállapította, hogy a válságot csupán a mindenütt érezhető pénzügyi okozta és a krízist csak egy erős alapon álló pénzügyintézet segítségével lehet megszüntetni. Az igazgatóság feltétlenül szükségesnek tartotta az orientációt és a napokban tartott közgyűlésen az igazgatósági jelentés elhangzása után, tudomására adta a helyzetet a betéteseknek és a bank üzletfeleinek. Egyben az elnök bejelentette, hogy szükségesnek látta a fúziós tárgyalások megindítását az Aradi Polgári Takarékpénztár igazgatóságával. A közgyűlés, amelyen jelen volt Weissenburger Nándor vezérigazgató is, egyhangulag kimondotta a fúziót, amelynek alapján az intézet az Aradi Polgári Takarékpénztárral együtt fog működni, amelynek affiliált intézeteként folytatja tovább munkáját.

— Tenyészállatvásár Aradon. Ma délelőtt tartották meg a tenyészállatvásárt az aradi vásártéren. A vásár, amelyet az aradi mezőgazdasági kamara rendezett, nagyszerűen sikerült. Körülbelül 210 tenyészbikát és 60 csődört hajtottak fel és meglehetősen szépszámu vásárlás történt. A tenyészbikák ára 12.000 és 17.000 lej között, a csődörök ára 25.000 és 40.000 lej között mozgott. Délután megjelent a város dr. Angel István polgármester, Dirca Vazul gazdasági tanácsos kíséretében s a város részére nyolc bikát vettek, összesen 128.000 lejért. A vásárral kapcsolatosan tenyészállatkiállítás is volt, amelyen a mezőgazdasági kamara számos díjat és dicséret oklevelet osztott ki az aradi és megyei gazdák között, a bemutatott állatok jutalmazása-képen.

— A petrosani szénbánya osztaléka. Most tartotta meg a Petrosani Szénbánya r.-t. közgyűlést előkészítő igazgatósági ülését. A Petrosani Szénbánya r.-t. tudvalevően a Salgótarjáni érdekkörébe tartozik, ép ezért az ülésen magyar részről dr. Chorin Ferenc, a Salgótarjáni elnöke és Fuchs Richard, az Urikányi vezérigazgatója vettek részt. A Petrosani r.-t. és az Urikányi érdekköréhez tartozó lupeni-bányatársaság között ugyanis érdekközösség áll fent azáltal, hogy a főrésztvényesek nemrég egymásnak bizonyos mennyiségű részvényt engedtek át csere útján. Ertesztésünk szerint a Petrosani az idén is a tavalyi osztalékot fogja fizetni. A fúziós tárgyalások, amelyek Petrozsény és Lupény között külföldi érdekeltek bevonásával megindultak már tavaly, most is folyamatban vannak, de lezárásuk még nem történhetett meg.

— Sikertelen a kamatleszállítási akció. Bucurestiből jelentik: Burileanu, a Banca Nationala kormányzója, tegnap ismét értekezletre hívta össze a nagybankok igazgatóit, a kamatleszállítások ügyében megindult tárgyalások folytatására. Az értekezleten a bankigazgatók nem tudtak megállapodásra jutni, azt állítván, hogy a Banca Nationala nem tudja garantálni a tervbe vett visszszámítási kölcsönök rendszeres folyósítását, ezért a bankok elállanak a kamatleszállítási művelet folytatásától. Ma délután folytatták a tanácskozásokat, közben pedig Burileanu jelentést tett Bratianu Vintilának a bankok állásfoglalásáról, kérve a miniszterelnököt, érvényesítse befolyását az eredeti kamatleszállítási terv sikere érdekében.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás!

Régert József fedrász tisztelet egyik ügyfelem átvett szándékozván, felhívom esetleges üzleti hitelezőit, hogy netán követeléseiket iródbanban 8 napon belül jelentsék be. Későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek.

Dr. Szalai Vilmos
ügyvéd

1725

Arad, Strada Cloșca 5.

Tavaszi szenzáció!

Mintán a gyárilag előállított ruhák raktáron tartását megszüntették, a színházépületben levő üzletünkben csak a saját műhelyben készült divatos

férfi, nő- és gyermekruhák, felöltők

kaphatók. Ezen ruhák kivétel, minőség, tartósság tekintetében felhívom minden gyárilag előállított ruhát. — Bel- és külföldi gyapjuszövetek nagy választékban. Külön mértékosztály. Olcsó árúknál kizárólagos meggyőzőnek mindenkit. 1871

Szántó és Komlós.

Hirdessen 43 évre
Aradi Közlönyben

Wanderer kerékpárok

a világ első és legjobb márkája.

Vezérképviselő Erdély részére:

HAMMER VILMOS

Arad, Piata Avram Iancu 5/6.

Ugyanott Görleke, Dürkopp, Ideál, Badenia, Continental kerékpárok kedvező fizetési feltételek mellett jutányosan kaphatók. 1516

Április 1.

Az új előfizetési negyed küszöbén arra kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az „Aradi Közlöny“-ért való hátralékos tartozásukat, valamint az előfizetés megújítását a kladóhivatalnak idejekorán beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Női- és leányka feöltők legolcsóbb bevásárlási forrása:

Iuliu PLESZ Gyula cégnél, Arad.

Str. Col. Pirici 5. (Vörösmarty-u.) a színház hátsó bejáratával szemben.

Angol felöltő Lej 1200-tól | Szövetruhák Lej 1000-tól | Selyem kabát Lej 2300-tól
Kasha felöltő „ 1800 „ | Covercött felöltő „ 2500-tól | Pongyolák „ 250-tól

Kérem a címre figyelni!

Hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatnak.

Kérem a címre figyelni!

Crème Simon
creme aplicată
pe pielea încă umedă, după ce v'ati apalat.

Neavând nici un corp gras, ea se diluează venind în contact cu apă și este de ajuns un ușor masaj ca s'o facă să pătrundă în porii pielii. Uscapi și catifeleți apoi pielea cu *Pudra Simon*.

Fraia întrebuințarea rațională a *Crème Simon* veți evita orice aspect lucios al feței Dvs. și vă veți păstra fragezimea tinerească a tenului.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITTIUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8. Merve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélveggel ellátott kérdésekésre válaszolunk. Ajánlatok, irélzés levelek továbbítására megfelelő postabélveg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.
Sajtkészítők figyelmébe!!
A legkifutóbb sajt a schweizer tejsóval készül. **HABASOS, nem romlandó készítmény. ROGER & Co. R.-T. vegyészeti gyár, Cluj.** Ugyanott kapható a Sajt készítés kézikönyve 20 lej előzetes beküldése ellenében.

ALKALMAZÁS.
FIATAL leány fogorvosi rendelőbe asszisztensnek felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 10501
SZOBALÉNY azonnalra felvétetik. Jelenkezni Reich Józsefnél. Strada Bariatu 18. 1724

MINDENES, aki főzni tud, felvétetik. Bokor, Bulv. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 58., I. emelet. 1727

KIFUTÓLÉNY felvétetik. Calea Radnei 38. 1728

LAKÁS.
A BELVÁROS központjában földszinti, különbejáratu, igen kellemes tartózkodásu butorozott szoba egy ur vagy hölgy részére április 1-ére kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóiban. 1726

VÉTELÉSELADÁS.
100 LEIÉRT szalmakalapokat fermáz „Gaby“ szalon. Bulv. Reg. Ferd. 11. (Józseffőherceg-ut.) 1514

NYEST BOÁK, dívány párnák, gyönyörű faragott ebédlő, vitrinek, antik butorok u. m. comodók, szekrények, üveg-szekrény, ágyvak, órák, íróasztalok, szalónok stb., 7 fiókos szekrény, fali órák, varró asztalkák, asztalok, székek, szalónok, rézárak, zongorák, álló villanylámpák, ebédlőszőnyegek, perzsák, férfi öltönyök, festmények, függönyök, st. reok, dupla ágyterítő, aranvoztolt consol, porcellánok, disztárgyak stb. eladók. Salgóné bizománvi üzlet. Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

VENDÉGLŐSÖK. egyezer papirszalvétá 65 lei Sándor. Ferenenél. mezveházzal szemben. 1302

ANTIK ÉS MODERN butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket stb. bizománvba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné. Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kigras csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Cséplőszekevényeket, Fordsontraktorokat, készpénzért veszek. 1507
Éliás Gyöző Timisoara, Str. Radulescu No. 6.

Áron alul garantált butorok eladók.
Ujj Pál Arad, Str. Romul Veliciu (Lipót) 24.

Gyönyörű női kalap újdonságok szalma, manilla és kombinált 350 lejtől. Alakítások modellek után méretekelt árban. Hozzávalók nagy választékban.

Szalmakalapok 350 lejtől, Gaby szalonban Arad. Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 11. szám I. emelet

NŐI HARISNYA „Ideál“ „Nixe“ „L. B. A.“ I. cerna minőségben 68-128 L-ig! Selyem 45. I. hibátlan Lej 75. „Bemberg“ mosó Lej 125 „Adosé“ L. 265! Fartizokni 16 lejtől! Gyermekzokni 12 lejtől! Keztyuk 45 lejtől! Bőrkestyű I. olace Lej 186. Selyem sálak 95 lejtől! Selyem combinó 475 Lej! Selyem reform nadrág 235 Lej! Csipkék szerzője mintázatban!

BOGYÓ A. Str. Eminescu 13. (Deák Ferenc-u.)

פוסר legolcsóbban kapható
Frisch Hermann ARAD, 1679
Zsidó templomépület.

Rossz villanyégők!
becserélése garantált! várni ut égőre törött üveg és porcellán tárgyak szak-szerű ragasztása, üvegezést és képkere-tezést legolcsóbban vállal Aradon „MOTORICA“ volt Asztalos Sándor-ucca 12. 2204

FIAT alkatrészek megérkeztek.
„Autobox“ Garage Arad, Str. Muresianu 5. Telefon 3-92. 1695

ÜZLETEK.
MŰHELYNEK, raktárnak alkalmas világos helyiség kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 1686
AUTOGARAGE kiadó belvárosban, Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 1714

Bankkölcsonöket aradi és környékbeli házakra és föld-ekre olesó kamattal, betáblá-zás mellett, azonnal folyósítottok.
HAASZ ALBERT Iroda Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.
KÜLÖNFÉLÉK.
VETEMÉNYES kert és egy nagy pince-helyiség kiadó. Érdeklödni Schaffernénél. Str. Cuza Voda 28. 1720

Ágy tollát tisztittassa meg a gázra és villanyerőre be-rendezett modern tolltisztító vállalatnál 1503
Str. Cercetasilor Szt. Pál-u. 4.

Építkezök figyelmébe!!
Ujonnan építendő kisebb és nagyobb házakra az építkezési összeg **50 szazalek** kölcsönt folyósítottok anagokban és készpénzben legelőnyösebb kamattal mellett többévi lefizetésre.
HATSCHEK, bankbizománvos. Strada Mărăsesti 58-60. földszint 4. — Értekezés 2-3 óra között. 1723

Braun harisnyakötöde Str. Bratianu (Welter János-ucca) 17. iskola mellett. Jutányos áron vállal harisnyafejleszt, talpalást, új haris-nvak kötést. — Ugyanott tanuló-leány fizetéssel felvétetik. 1458

Allandó szabászati és mülmzési tanfolyam „SINGER“ családi varrógépen teljesén díjtalanul üzletünkben: **BOURNE & Co.** Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 17.

Makulatura, tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kö-tegekben kaphatók az Aradi Köz-löny kiadóhivatalában.

Muzsaj József Arad, a színházzal szemben,
Tavaszi árjegyzéke:
LEJ:
Tavaszi divatöltöny ... 1600—
Tiszta gyapjuöltöny ... 2450—
Covercoatdivatöltöny ... 3150—
Felöltő tavaszi ... 1950—
Divat-ulster ... 2350—
Covercoat ulster v. raglán 3500—
Fregoll-kabát ... 2100—
Gummikabát ... 860—
Iskolaöltöny előírás sze-rint ... 1600—
Divatszabóság! 178
Nagy posztó raktár!

BUDAPESTEN az új „NEMZETI SZALLODA“ a Hungaria Nagyszálloda vezetése alatt megnyilt Központi fekvés (József körut 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 20-30. Minden modern kényelemmel berendezve. **KHÖNÖ étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!** A vidéki társaságok találkozó helye!

Hatóságilag engedélyezett végkiárusítás Berán Béla férfi fehérnemű készítőnél. Eszállított olesó árak! Arad, Str. Greceanu (Perényi-ucca) 5. szám.